

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa, 30 maja 1952

Nr 9

Poz. 88—99

T R E Ś Ć :

Zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli:

- Poz. 88 — Nr 76 w sprawie stosowania Instrukcji Przeciwożarowych Nr 1, 2, 3, 4 i 5 w jednostkach podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.
- Poz. 89 — Nr 78 w sprawie zakupu pojazdów samochodowych.
- Poz. 90 — Nr 83 w sprawie zasad i trybu sporządzania planu techniczno-produkcyjno-finansowego przedsiębiorstw budowlano-montażowych na r. 1952.
- Poz. 91 — Nr 84 w sprawie wprowadzenia w życie uchwał i wytycznych IV Krajowej Narady Budownictwa.
- Poz. 92 — Nr 86 w sprawie ograniczenia pracy zarobkowej studentów szkół wyższych.

Okólniki:

- Poz. 93 — Nr 27 w sprawie powoływania przewodniczących komisji egzaminacyjnych przy technikum budowlanych podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

- Poz. 94 — Nr 28 w sprawie wyników współzawodnictwa pracy w I kwartale 1952 r.
- Poz. 95 — Nr 29 w sprawie stosowania norm zakładowych dla transportu zaprawy do robót murarskich.
- Poz. 96 — Nr 30 w sprawie trybu i terminarza opracowywania kwartalno-miesięcznych planów przemysłowych dla Centralnego Zarządu Zakładów Prefabrykacji Budownictwa Miejskiego.
- Poz. 97 — Nr 31 w sprawie zwoływania zjazdów i narad w resorcie.

Pisma okólne:

- Poz. 98 — Nr 51 w sprawie stosowania niektórych materiałów budowlanych.
- Poz. 99 — Nr 54 w sprawie dodatkowych wyjaśnień do instrukcji o sporządzaniu planu techniczno-produkcyjno-finansowego dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych na r. 1952.

Uchwała IV Krajowej Narady Budownictwa

Komunikaty.

88.

ZARZĄDZENIE Nr 76

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 29 kwietnia 1952 r.

w sprawie stosowania Instrukcji Przeciwożarowych Nr 1, 2, 3, 4 i 5 w jednostkach podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

(L. dz. D.VII/8/1712/52)

§ 1. W oparciu o ustawę z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 7) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 28 sierpnia 1951 r. w sprawie zapobiegania powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów w budynkach oraz na budowach (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 360), zarządzam ściśle stosowanie Instrukcji Przeciwożarowych Nr 1 — 5, stanowiących załączniki do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1952 r.

Minister: R. Piotrowski

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli Nr 76.

TYMCZASOWA INSTRUKCJA PRZECIWOŻAROWA Nr 1

w sprawie ogólnych warunków zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów, podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

I. Przepisy ogólne.

- Podwórza, place i wszystkie pomieszczenia zarówno na budowach jak i w zakładach produkcji pomocniczej należy utrzymywać w należyтым porządku. Po skończonej pracy wszystkie pomieszczenia należy dokładnie posprzątać, a śmieci i odpady usunąć.
- Wszystkie przejścia i przejazdy powinny być stale dostępne, nie należy w miejscach tych — nawet chwilowo — składać żadnych materiałów i przedmiotów.
- Hałdy węgla, o ile jest magazynowany, powinny być usypane w odległości nie mniejszej niż 20 m. od budynków w pryzmach o szerokości do 20 m., nie wyższych niż 2 m.

- Zabrania się gromadzenia w pobliżu budynków wszelkich materiałów palnych. Materiały łatwopalne przechowywać należy wyłącznie w specjalnych, wydzielonych magazynach na ten cel przeznaczonych.
- Strychy i poddasza powinny być dokładnie uporządkowane. Zabrania się przechowywania na poddaszach i strychach jakichkolwiek materiałów i przedmiotów.
- Pieczę, przewody kominowe i paleniska powinny odpowiadać ściśle wymogom przepisów prawa budowlanego.
- Paleniska, kuźnie, piece, kosze koksowe i t.p. nie mogą pozostawać nawet na krótki czas bez dozoru, po zakończeniu pracy muszą być dokładnie wygaszone.
- Zabrania się używać do rozpalań w piecach, paleniskach, kuźniach, materiałów łatwopalnych, jak benzyna i t.p.
- Zabrania się używać w budynkach oświetlenia o płomieniu odkrytym, jak: świece, karbidówki, zwykłe lampy naftowe i t.p.
- Zabrania się palenia ognisk i palenia śmieci w obrębie i w pobliżu zabudowań, rozgrzewania smoły i asfaltu w kotłach niezaopatrzonych w pokrywę oraz łopatę, bez uprzedniego przygotowania piasku do gaszenia i w odległości mniejszej niż 10 m. od budynków ogniotrwałych, a 30 m. od budynków drewnianych.
- Zabrania się palenia tytoniu w garażach, magazynach, składach, suszarniach oraz innych pomieszczeniach, gdzie zaproszenie może stać się przyczyną powstania pożaru.
- Popiół i żarzące się węgle wysypywać należy w odległości nie mniejszej niż 30 m. od budynków drewnianych lub materiałów palnych oraz zasypywać ziemią.
- Nie wolno umieszczać niezabezpieczonych lamp i latarni na paliwa płynne w odległości mniejszej, niż:
  - 20 cm. od drewnianych ścian niezabezpieczonych, względnie 10 cm. od drewnianych ścian zabezpieczonych,
  - 70 cm. od sufitu drewnianego otynkowanego, a 100 cm. od sufitu drewnianego nieotynkowanego, odległości powyższe mogą być zmniejszone o połowę, jeżeli lampy, względnie latarnie — posiadają osłonę z materiału niepalnego.
- Zabrania się osobom nieupoważnionym naprawiania urządzeń elektrycznych.
- Zabrania się zakładania prowizorycznych instalacji elektrycznych oraz prowizorycznego podłączania silników elektrycznych, lamp i t.p.
- Spalone bezpieczniki należy wymienić na nowe, odpowiadające instalacji, niedopuszczalne jest naprawianie bezpieczników drutem.

17. Zabrania się wieszac na oprawkach lub żarówkach prowizoryczne osłony z materiałów palnych, względnie opierać je o materiały łatwopalne. Sznurów do lamp nie wolno podwieszać na hakach, gwoździach i t.p.
18. W przypadku zauważenia uszkodzenia w urządzeniach elektrycznych, należy o tym donieść kierownictwu zakładu (budowy itp.).
19. Zabrania się magazynować w jednym pomieszczeniu butle z tlenem z butlami z acetylenem.
20. Wapno palone przechowywać należy w miejscach suchych, przewiewnych i zdala od materiałów łatwopalnych.
21. Karbid należy przechowywać w osobnym magazynie i w miejscach suchych i przewiewnych.
22. W razie zauważenia jakiegokolwiek usterek w urządzeniach, która może być powodem powstania pożarów, należy o tym niezwłocznie donieść kierownictwu zakładu (budowy i t.p.).

II. Zachowanie się w wypadku pożaru.

1. W wypadku zauważenia powstania ognia, należy niezwłocznie przystąpić do stłumienia go przy pomocy znajdującego się w pobliżu sprzętu przeciwpożarowego, jednocześnie należy alarmować najbliższe otoczenie — w taki sposób, aby nie wywołać paniki.
2. Należy pamiętać, że otwieranie w czasie akcji ratowniczej drzwi i okien jest szkodliwe, gdyż powoduje szybsze rozprzestrzenianie się pożaru na skutek powstania przeciągu.
3. Celem zaalarmowania otoczenia w wypadku zauważenia pożaru należy udać się na wyznaczony punkt alarmowy i alarmować pracowników przez okres około 0,5 minuty, pozostając na punkcie alarmowym i wskazując przybyłym na alarm miejsce pożaru.
4. Każdy pracownik, znajdujący się na terenie czy też poza terenem zakładu (budowy i t.p.) obowiązany jest w przypadku usłyszenia sygnału alarmowego udać się natychmiast na miejsce pożaru, do dyspozycji kierownika akcji.
5. W przypadku pożaru należy wszystkie maszyny zatrzymać, prąd zaś elektryczny wyłączyć. Miejsce zainstalowania wyłącznika prądu elektrycznego powinno być wyraźnie oznaczone i znane pracownikom.
6. Niezależnie od własnej akcji ratowniczej należy alarmować natychmiast najbliższą straż pożarną, której Nr telefonu powinien być wywieszony obok każdego aparatu telefonicznego w zakładzie (na budowie i t.p.). W tym celu należy udać się do najbliższego dostępnego telefonu i nakręcić właściwy numer. Po otrzymaniu połączenia należy podać dokładny adres, nazwę zakładu, scharakteryzować obiekt, podać czy życie ludzkie jest zagrożone. Od telefonu nie wolno odchodzić, aż dyżurny telefonista odpowie „zrozumiano” i poda swoje nazwisko.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli Nr 76.

TYMCZASOWA INSTRUKCJA PRZECIWOŻAROWA Nr 2

w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego w zakładach stolarskich podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

I. W zakładach stolarskich należy przestrzegać, aby:

- 1) dachy i okna budynków warsztatowych były w dobrym stanie, zaś ewent. nieoszkłone otwory znajdujące się w zewnętrznych ścianach budynku oraz w dachach, były zabezpieczone siatką drucianą o wymiarach oczek co najmniej 2,5 — x 10 mm,
- 2) zakład korzystał ze światła elektrycznego — o instalacji gazoszczelnej,
- 3) silniki elektryczne oraz instalacje (maszyny), w których zachodzą możliwości iskrzenia, były dobrze ochronione i osłonięte przed spadającym pyłem drzewnym i uszkodzeniem mechanicznym,
- 4) motory elektryczne były prawidłowo uziemione,
- 5) drzwi (rozsuwane) łączące poszczególne części budynku warsztatowego, były stale zamknięte, z możliwością natychmiastowego otworzenia ich z obu stron,
- 6) brudne, zaoliwione szmaty, były składane do specjalnych metalowych skrzyń, zamykanych szczelnie,
- 7) nagromadzone w ciągu dnia wióry i odpadki, były każdego dnia usunięte na wyznaczone miejsce — przy czym plac, przeznaczony na składowanie odpadków

- drzewa, powinny być dostatecznie oddalone od budynków i składu surowca,
- 8) co najmniej raz w tygodniu ściany warsztatów były starannie omiecione z pyłu drzewnego i pajęczyn,
- 9) materiały drzewne były składowane z zachowaniem pasów bezpieczeństwa pomiędzy staplami, kwaterami i blokami,
- 10) wszelkie urządzenia i sprzęt przeciwpożarowy — znajdowały się w miejscach widocznych i łatwo dostępnych,
- 11) na drzwiach wejściowych od zewnątrz oraz wewnątrz na wprost wejścia — wywieszony był napis „PALENIE WZBRONIONE”.

II. Zabrania się:

- 1) ogrzewania hal produkcyjnych i magazynów gotowych elementów żelaznymi, niezabezpieczonymi piecykami,
- 2) używania otwartego ognia,
- 3) palenia tytoniu,
- 4) samowolnego naprawiania sieci i urządzeń elektrycznych,
- 5) zakładania prowizorycznych przewodów elektrycznych,
- 6) zastawiania dojsć do urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego,
- 7) używania sprzętu przeciwpożarowego do innych celów,
- 8) przenoszenia lub przestawiania sprzętu przeciwpożarowego na inne miejsca bez wyraźnego rozkazu kierownika zakładu.

W razie pożaru należy się stosować do instrukcji Nr 1.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli Nr 76.

TYMCZASOWA INSTRUKCJA PRZECIWOŻAROWA Nr 3

w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego garaży i warsztatów samochodowych w jednostkach podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

I. Przepisy ogólne.

Obiekt przeznaczony na garaż samochodowy winien odpowiadać następującym warunkom:

1. konstrukcja, stropy i podłogi — ogniotrwałe,
2. ogrzewanie centralne, względnie szczelnymi piecami kaflowymi lub kamiennymi z paleniskiem na zewnątrz. Między garażem a pomieszczeniem w którym znajduje się palenisko nie może być żadnych otworów,
3. oświetlenie elektryczne, instalacja szczelna,
4. odpowiednia wentylacja dolna. W tym celu powinien być urządzony otwór wentylacyjny najwyżej 10 cm. nad podłogą, zaopatrzony w gęstą podwójną siatkę drucianą ochronną,
5. zabezpieczenie przeciwpożarowe. Dostateczna ilość gaśnic śniegowych, tetrowych względnie pianowych oraz skrzynie z piaskiem i łopaty,
6. każdy samochód winien być zaopatrzony w gaśnicę śniegową (1 lub 2 litr), względnie tetrową.
7. kanały naprawcze powinny posiadać po obydwu stronach schody,
8. silniki należy uruchomić dopiero po dostatecznym przewietrzeniu garażu przez otwarcie bramy garażu,
9. przy wstawianiu kilka samochodów do jednego garażu, należy je tak rozmieścić, aby między nimi było wolne przejście, umożliwiające na wypadek pożaru wyjście z garażu,
10. wozy ustawić w garażach maskami do wyjazdu.
11. na zewnętrznej stronie wszystkich drzwi garażu, warsztatu, składów materiałów pędnych i łatwopalnych oraz wewnętrznych pomieszczeń na wprost drzwi i w kilku łatwo widocznych miejscach wyciesić duże napisy „Palenie wzbronione”.

w garażach i warsztatach zabrania się:

1. palenia tytoniu,
2. używania otwartego ognia i sztucznego oświetlenia poza elektrycznym (światło elektryczne powinno być wykonane hermetycznie),
3. przechowywania lub przetrzymywania materiałów pędnych i płynów łatwopalnych w naczyniach szklanych i otwartych, dopuszczalnym jest przechowywanie w specjalnych naczyniach szczelnie zamkniętych nie w większej ilości niż 50 litr. ogółem.
4. składania na warsztatach lub rzucania na posadzkę zużytych i naoliwionych szmat (brudne zaoliwione częściowo należy składać do specjalnych skrzynek metalowych z hermetycznym zamkiem),

5. składania lub przechowywania w garażu przedmiotów palnych, zużytych dętek i opon, pustych naczyń po benzynie, oleju i t.p.
6. napełnienia zbiorników benzyną. Czynności te winny być wykonywane w odległości co najmniej 30 m. od garażu,
7. dokonywania robót przy których zachodzą procesy wytwarzania się iskier, bądź też znacznego podnoszenia się temperatury,
8. pozostawienia samochodu z uszkodzonym zbiornikiem benzynowym,
9. mycia oraz czyszczenia silników lub innych części benzyną lub naftą. Czynności te należy wykonywać poza garażem i po uprzednim wyłączeniu akumulatora. Włączenie akumulatora może być dokonane nie wcześniej niż w dziesięć minut po dokładnym wytarciu na sucho mytych części.

II. Na wypadek pożaru.

1. należy starać się ugasić ogień w zarodku posiadanymi właściwymi gaśnicami lub piaskiem,
2. zaalarmować pracowników i zawiadomić najbliższą Straż Pożarną,
3. w wypadku zapalenia się silnika samochodu w garażu starać się wyciągnąć samochód na zewnątrz i przystąpić do gaszenia — posługując się gaśnicami (śniegowymi, tetrowymi),
4. pożary karoserii gasi się gaśnicami płynowymi lub wodą.

Załącznik Nr 4 do zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli Nr 76.

TYMCZASOWA INSTRUKCJA Nr 4

w sprawie instalacji gaśnic przeciwpożarowych.

I. Przy instalacji gaśnic należy ustalić:

- 1) typ gaśnic w zależności od charakteru pomieszczenia, w jakim mają być zawieszane,
- 2) ilość gaśnic niezbędną dla danego pomieszczenia,
- 3) sposoby rozmieszczenia.

II. Wybór typu gaśnic:

- 1) ustalanie typu gaśnic uzależnione jest od rodzaju materiału palnego, który gaśnice mają ochronić oraz od warunków, w jakich ma się odbyć gaszenie,
- 2) rozróżnia się następujące typy gaśnic:
  - a) płynowe,
  - b) pianowe,
  - c) tetrowe (czterochlorek węgla, inaczej zwany tetrachlorem),
  - d) proszkowe,
  - e) śniegowe (ciekły dwutlenek węgla).
- 3) do gaszenia ciał stałych jak: drzewo, szmaty, węgiel, pakiety i t.p. należy używać gaśnice płynowe,
- 4) do gaszenia benzyny, smarów, przetworów ropnych, olejów itp. należy używać gaśnice pianowe,
- 5) do gaszenia spirytusu, politory, acetonu, dwusiarczku węgla i t.p. należy używać gaśnice śniegowe,
- 6) do gaszenia karbidu, sodu, potasu, fosforu i t.p. należy używać gaśnice śniegowe lub proszkowe.
- 7) w pomieszczeniach, gdzie znajdują się akta, plany, aparaty precyzyjne, biblioteki, archiwa i t.p. należy używać gaśnice śniegowe,
- 8) do gaszenia pożarów instalacji elektrycznych, znajdujących się pod wysokim napięciem — (transformatory, dynamomaszyny, elektromotory i t.p.) należy używać gaśnice śniegowe lub tetrowe),
- 9) do gaszenia benzyny i innych przetworów ropnych, rozlanych na nierówną powierzchnię, należy używać gaśnice tetrowe lub śniegowe.
- 10) Jeżeli gaśnice narażone są na działanie niskiej temperatury (poniżej 0°C) należy stosować naboje zimowe trudno zamarzające).

Zamarzalność ładunku zimowego jest następująca:

dla gaśnic płynowych — około 30 st. C.
 „ „ pianowych — „ 22 st. C.
 „ „ tetrowych — „ 24 st. C.

Gaśnice śniegowe proszkowe w normalnych warunkach nie zamarzają.

- 11) w pomieszczeniach ciasnych i zamkniętych nie należy stosować gaśnic tetrowych, wydzielających trujące gazy.

III. Ilość instalowanych gaśnic.

- 1) Przy określeniu ilości gaśnic, jaka powinna być zainstalowana w danym pomieszczeniu lub na terenie danego obiektu, należy brać pod uwagę następujące okoliczności:
  - a) ilość i rodzaj materiału podlegającego ochronie,
  - b) przeznaczenie pomieszczenia i materiał, z jakiego jest wykonany,
  - c) jakość i ilość zainstalowanych już urządzeń przeciwpożarowych,
- 2) Ilość gaśnic, jaką należy zainstalować w zależności od ilości i rodzaju materiału podlegającego ochronie, można określić na podstawie poniższych mierników:
  - a) jedną gaśnicę płynową poj. 9 — 10 litrów można ugasić:
    1. stos drzewa sosnowego, suchego, o wymiarach 1 m³ ułożonego luźno,
    2. 10 kg. szmat bawełnianych, lnianych, konopnych, rozstrzępionych na ziemi w kwadracie o boku 0,5 mtr.
  - b) jedną gaśnicę pianową poj. 9 — 10 litrów można ugasić: benzynę, naftę i t.p. płynącą na powierzchni 1 m².
  - c) jedną gaśnicę śniegową o zawartości 6 kg. CO² można ugasić spirytus, eter, aceton i t.p. płynący na powierzchni 1 m².
  - d) jedną gaśnicę śniegową lub proszkową można ugasić:
    - 1/2 kg. sodu lub potasu w kawałkach po 20 — 40 gr. wrzuconych na nasyczoną wodę, watę umieszczoną w naczyniu o wymiarach 0,80 x 2 m.
  - e) jedną gaśnicę poj. 1 litra można ugasić palącą się benzynę rozlaną na silniku samochodowym. Przy posługiwaniu się powyższymi miernikami należy uprzednio określić powierzchnię, jaką zajmuje ogień w pierwszym momencie pożaru.
- 3) W lokalach takich jak: garaże, składy z opalem, stolarnie, szopy drewniane i t.p. oraz w lokalach o charakterze publicznym, jak świetlice i t.p., które są więcej narażone na zaproszenie ognia, należy ilość gaśnic zwiększyć o 50% w stosunku do wyliczonej.
- 4) Jeżeli w zabezpieczonym obiekcie nie ma materiału o dużym stopniu zapalności, to przy oznaczeniu ilości gaśnic należy stosować się do reguły: na 100 m² powierzchni należy przewidzieć jedną gaśnicę.
- 5) Jeżeli w danym pomieszczeniu zainstalowane są jakieś inne urządzenia p.poż. (np. hydranty) i jeżeli ich zdolność gaszenia odpowiada wymaganiom stawianym dla danego materiału palnego, to ilość gaśnic może być zmniejszona w stosunku do wyliczonej.

IV. Zasady rozmieszczenia gaśnic.

- 1) Gaśnice należy umieścić w miejscach widocznych tak jednak, aby nie były one potrącone przez przechodzących, ani narażone na uszkodzenia mechaniczne. Z tych względów powinny one znajdować się obok drzwi wewnątrz lub zewnątrz, lokalu, zależnie od rodzaju i ilości materiału palnego. Jeżeli materiały łatwopalne znajdują się w małym lokalu — gaśnice należy umieszczać nazwewnątrz.
- 2) Gaśnice powinny być umieszczone w odległości minimum 5 m. od przewidywanego środka ognia. Nie należy jednak zawieszать gaśnic zbyt daleko od zagrożonego miejsca.
- 3) W pojazdach mechanicznych gaśnica powinna być umieszczona obok kierowcy. Nigdy nie należy jej umieszczać pod maską samochodu, z wyjątkiem gaśnic specjalnych, uruchomionych automatycznie,
- 4) Miejsce zawieszenia gaśnic powinno być tak wybrane, by nigdy nie zdarzył się wypadek zatarasowania do nich dostępu.
- 5) Gaśnice należy zawieszać na takiej wysokości, aby uchwyty służący do trzymania aparatu znajdował się na wysokości 1,7 — 1,8 m. od ziemi lub podłogi.
- 6) Każda gaśnica powinna posiadać specjalne do niej przystosowany wieszak oraz instrukcję użycia jej w wypadku pożaru.
- 7) Zainstalowane gaśnice należy dla celów kontroli zaplombować,
- 8) Przy każdej gaśnicy należy umieścić wywieszkę celem wypisywania dnia kontroli.

Uwaga końcowa:

Niezależnie od powyższych danych należy przy planowaniu ilości sprzętu opierać się na instrukcji Nr 26 Komendy Głównej Straży Pożarnych z dnia 23.IX. 1951 r.

Załącznik Nr 5 do zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli Nr 76.

TYMCZASOWA INSTRUKCJA Nr 5

w sprawie konserwacji środków i podręcznego sprzętu gaśniczego oraz uzbrojenia i umundurowania służb pożarniczych.

I. Konserwacja środków gaśniczych.

- 1) Wodę gaśniczą w beczkach, hydronetkach, wiadrach i innych naczyniach chroni się przed zepsuciem przez jej chlorowanie lub przez dodanie niewielkich ilości niegaszonego wapna. Naczynia z wodą w okresie zimowym powinny w zasadzie znajdować się w pomieszczeniach ogrzewanych. W przypadku konieczności ustawienia ich na zewnątrz budynków lub w pomieszczeniach nieogrzewanych, należy chronić je przed zamarzaniem przez dodanie soli w stosunku 1 kg. soli na 10 ltr wody (odporna na zamarzanie do minus 6°C). 2 kg. na 10 ltr. wody (odporna na zamarzanie do minus 12°C i 3 kg. soli na 10 ltr. wody (odporna na zamarzanie do minus 19°C). Naczynia otwarte na wodę gaśniczą powinny posiadać pokrywy plombowane łatwo zerwalnym sznurkiem. Woda gaśnicza nie chlorowana lub nie wapnowana winna być zmieniana raz w miesiącu.
- 2) Piasek gaśniczy musi być w stanie suchym i sypkim, przechowywany w skrzyniach, beczkach, woreczkach lub torbach papierowych, należy chronić przed wilgocią i zanieczyszczeniem. Skrzynie o zawartości ponad 0,5 m³ piasku winny posiadać szczelne pokrywy, plombowane łatwo zerwalnym sznurkiem. Inne mniejsze naczynia z piaskiem gaśniczym należy chronić przed wilgocią i zanieczyszczeniem przez odpowiednie ich ustawienie lub nakrycie pokrywami. Skrzynie z piaskiem zaopatrzyć należy w dwie szuffle do akcji gaśniczej.

II. Konserwacja podręcznego sprzętu gaśniczego.

- 1) **Beczki drewniane** należy chronić przed rozsychaniem przez stałe utrzymywanie w nich wody. Wnętrze beczek lub kadzi należy smolować, z zewnątrz malować farbą olejną na kolor czerwony. Beczki i zbiorniki metalowe z metalu rdzewnego należy konserwować jak beczki drewniane.
- 2) **Wiadra metalowe** należy wytrzeć po użytku do sucha, najlepiej pomalować na kolor czerwony.
- 3) **Hydronetki wodne** należy po każdym użyciu przepłukać czystą wodą oraz wyczyścić i wytrzeć do sucha. Sprawdzić wężyk tłoczny i pyszczyk (wylot), czy nie jest zamulony lub uszkodzony.
- 4) **Bosaki lekkie i ciężkie, części drewniane** (drzewca) należy utrzymywać w czystości i raz do roku pociągnąć gorącym pokostem (nie malować na olejno). Części metalowe (okucie) polakierować lakierem asfaltowym, pokryć lekką warstwą tłuszczu i utrzymywać w czystości. Sprawdzić osadzenie bosaka na drzewcu.
- 5) **Tłumnice** po każdorazowym użyciu należy oczyścić i wysuszyć, następnie ochronić przed wilgocią. Drzewce tłumnic konserwować jak drzewce bosaków.
- 6) **Drabiny przystawne**, po każdym użyciu należy dokładnie oczyścić oraz poddawać dwa razy rocznie dokładnym oględzinom. Drabiny drążkowe i inne mechaniczne należy chronić przed wilgocią, przechowując je w pomieszczeniach zabezpieczonych lub pod dachem. Co dwa lata części drewniane drabin należy pociągnąć gorącym pokostem, a części metalowe — lakierem asfaltowym. Drabin nie należy malować farbami olejnymi.
- 7) **Węże tłoczne** po każdorazowym użyciu należy dokładnie przepłukać wewnątrz przez przepuszczenie czystej wody, z zewnątrz obmyć szczotką, następnie suszyć w miejscach przewiewnych, zacienionych, najlepiej w pozycji pionowej. Węże uszkodzone niezwłocznie należy naprawić, a wewnątrz gumowane przesypywać talkiem (zabezpiecza przed sklejeniem gumy). Węże tłoczne przechowywać w kręgach lub na zwijadłach, zabezpieczając je przed wpływami atmosferycznymi.
- 8) **Węże ssawne** konserwujemy podobnie jak węże tłoczne gumowe. Zauważone uszkodzenia należy niezwłocznie naprawić przez zaklejenie miejsc uszkodzonych izolacją elektrotechniczną lub naprawiać jak opony samochodowe.

Dla zabezpieczenia węża od przecierania się na karbach, należy owinać go sznurkiem lub nierdzewnym drutem o takiej średnicy aby wystawał ponad karby. Węże tłoczne i ssawne należy chronić przed wilgocią, płynami gryzącymi, olejami oraz promieniami słonecznymi i nadmiernym nagraniem.

- 9) **Łączniki do węży** należy utrzymywać w czystości. Po każdorazowym użyciu sprawdzić, czy nie są uszkodzone i czy posiadają gumowe uszczelki oraz sprężynki, przytrzymujące korony łączników.
- 10) **Prądownice** należy utrzymywać w czystości, a części z metali kolorowych dokładnie oczyścić. Zwrócić uwagę, aby połączenia z wężami tłocznymi były łatwe dobre, aby pyszczyk prądownicy nie był zatkaany. Każda prądownica powinna posiadać odpowiedni pasek do przenoszenia.
- 11) **Szafki hydrantowe** szczelne i dobrze wykonane należy pomalować farbą olejną na kolor czerwony. W części dolnej i górnej drzwiczek wyborować kilka niewielkich otworów dla dopływu powietrza. Drzwiczki szafek hydrantowych nie mogą być zamykane, a tylko plombowane łatwo zrywalnym sznurkiem. Wąż tłoczny w szafce winien być zwinięty w krąg, a prądownica umieszczona obok niego. Na szafkach hydrantowych umieścić należy następujące znaki i napisy informacyjne:
  - a) znak w postaci czerwonej litery H, wpisanej w koło o średnicy 25 cm. na białym tle,
  - b) napis: „hydrant pożarowy”,
  - c) napis: „w razie pożaru alarmować straż pożarną telef. ....”.

III. Konserwacja uzbrojenia osobistego i umundurowania.

- 1) **Hełmy** chronić przed stałym działaniem wilgoci pokładane na półce jeden obok drugiego. Czyścić pastą lub płynem metalu, papką ze zmielonej b. drobno cegły z tłuszczem lub kredą zwilżoną w spiry图斯ie skażonym. Po oczyszczeniu hełm należy pokryć cienką warstwą tłuszczu, a wnętrza wydezynfekować przez wycieranie spiry图斯em skażonym. Sprawdzić po każdym użyciu stan podpinki skórzanej i wnętrze cerepu.
- 2) **Pasy bojowe** ochronić przed wilgocią. Części metalowe czyścić do połysku i powlec cienką warstwą tłuszczu. Części skórzane po dokładnym oczyszczeniu najmniej dwa razy rocznie nacierać tranem lub gliceryną techniczną.
- 3) **Linki ratunkowe** chronić przed stałym działaniem wilgoci. Części metalowe (zatrzaśnik i kółko) przy lince pokryć cienką warstwą tłuszczu. Linki mokre suszyć w miejscu przewiewnym i zacienionym (jak węże tłoczne. Linki nowe należy impregnować w celu ochrony przed wilgocią. W tym celu należy linkę dokładnie zamoczyć w wodnym roztworze siarczanu miedzi (10 gr. siarczanu miedzi) (siny kamień) na 1 litr wody, po czym suszyć ją, jak podano wyżej, przez dwa dni. Po wysuszeniu linkę należy gotować wolno w roztworze wodnym mydła zwykłego (100 gramów mydła na 1 litr wody). Po dokładnym kilkakrotnym wypłukaniu linki w wodzie deszczowej należy je starannie wysuszyć i przetrzeć o jakiś kawałek drzewa gładko obrobionego w celu zmiękczenia i wygładzenia.
- 4) **Zatrzaśniki, śruby i gwoździe ratunkowe** należy po wytarciu na sucho zabezpieczyć przed rdzewieniem przy pomocy cienkiej warstwy tłuszczu.
- 5) **Topory zabezpieczyć** dobrze klinami na toporzyskach. Części metalowe oczyścić do połysku oraz pokryć cienką warstwą tłuszczu. Dziób i ostrze topora dokładnie wyostrzyć a toporzysko pociągnąć raz na rok gorącym pokostem. Pochwę skórzaną do topora dwa razy rocznie natrzeć tranem lub gliceryną techniczną.
- 6) **Maski przeciwdymowe i przeciwgazowe** należy przechowywać w miejscach suchych. Po każdym użyciu sprawdzić maski i pochłaniacze, czy nie posiadają uszkodzeń mechanicznych. Zwrócić uwagę szczególnie na stan tkaniny, szybek okularowych, zawiasów, taśemek i wiązań. Części uszkodzone wymienić na nowe.
- 7) **Mundury i ubrania robocze** — czyste i całe należy przechowywać w miejscach suchych i zabezpieczonych przed kurzem (w szafach, rozwieszonych na wieszakach). Przynajmniej raz w miesiącu przewietrzyć i dokładnie oczyścić z kurzu, a wszelkie uszkodzenia i brak guzików niezwłocznie usuwać.

89.

ZARZĄDZENIE Nr 78

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 2 maja 1952 r.

w sprawie zakupu pojazdów samochodowych.

(L. dz. CZZ/72/8840/52)

W związku z uchwałą Nr 85 Prezydium Rządu z dnia 20 lutego 1952 r. w sprawie sprzedaży pojazdów samochodowych pochodzących z akcji przekazywania remanentów motoryzacyjnych (Monitor Polski Nr A-21, poz. 254) zarządza się, co następuje:

1. Nabywanie pojazdów samochodowych II kategorii w Centrali Spółdzielni Transportu przez jednostki organizacyjne resortu Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli może odbywać się jedynie za zgodą Centralnego Zarządu Zaopatrzenia Budownictwa Miejskiego.
2. Centralny Zarząd Zaopatrzenia przy wydaniu decyzji powinien uprzednio rozważyć możliwości zakupu nowego pojazdu za sumę przewidzianą przyznanymi kredytami i tylko w przypadku niemożliwości zakupu nowego pojazdu wyrazić zgodę na zakup samochodu II kategorii.
3. Przydział samochodów specjalnych i pojazdów samochodowych wyremontowanych przez Centralę Spółdzielni Transportu i pojazdów kategorii I dokonywany będzie przez Centralny Zarząd Zaopatrzenia Budownictwa Miejskiego na podstawie rozdzielników ustalonych przez Państwową Komisję Planowania Gospodarczego.

Minister: R. Piotrowski

90.

ZARZĄDZENIE Nr 83

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 6 maja 1952 r.

w sprawie zasad i trybu sporządzenia planu techniczno-produkcyjno-finansowego przedsiębiorstw budowlano-montażowych na r. 1952.

(L. dz. I/1/2691/52)

Plan techniczno-produkcyjno-finansowy przedsiębiorstw budowlano-montażowych na r. 1952 należy sporządzić według zasad i w trybie ustalonych w instrukcji o sporządzeniu planu techniczno-produkcyjno-finansowego dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych na rok 1952, stanowiącej załącznik do zarządzenia *)

Minister: R. Piotrowski

91.

ZARZĄDZENIE Nr 84

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 6 maja 1952 r.

w sprawie wprowadzenia w życie uchwał i wytycznych IV Krajowej Narady Budownictwa.

(L. dz. D.VII/1/3063 52)

Szczegółowa analiza realizacji uchwał III-ej Krajowej Narady Budownictwa w toku wszechstronnej dyskusji wykazała, że główne wytyczne tej narady odnośnie rozwoju zespołowości, współzawodnictwa, organizacji budowy w oparciu o szczegółowe harmonogramy operatywne itp. zostały w resorcie Min. Budow. Miast i Osiedli zrealizowane w sposób częściowy i formalny, czego główną przyczyną było niedoprowadzenie przez kierownictwo techniczno-administracyjne też i wytycznych narady do świadomości liniowego aparatu technicznego i najszerzych mas robotniczych. Nie wykazano należytej działalności, mającej na celu ustabilizowania płynności kadr i stworzenie warunków dla stałych brygad i nierozzerwalnych zespołów, wyszkolonych i wyspecjalizowanych w wykonywaniu poszczególnych zadań produkcyjnych. Wiele poważnych i dużych budów pracuje nadal bez zasadniczych

*) Instrukcja w odbitce w druku rozesłana została do zainteresowanych.

harmonogramów, nie mówiąc już o operatywnych harmonogramach odcinkowych. W konsekwencji — brak wytkniętych jasnych zadań utrudnia przystąpienie załóg do współzawodnictwa i zwiększenia wydajności.

Czwarta Krajowa Narada Budownictwa postawiła jako bojowe zadanie walkę o realizację Planu 6-letniego na bazie usprawnienia organizacji robót, obniżenia kosztów własnych i podniesienia jakości robót oraz ukrócenia wszelkiego rodzaju marnotrawstwa.

Celem uniknięcia dotychczasowych niedociągnięć przy realizacji też i wytycznych IV Krajowej Narady Budownictwa. w zrozumieniu doniosłego znaczenia jaknajszybszego wprowadzenia ich w życie zarządzam co następuje:

W DZIEDZINIE ORGANIZACJI ROBÓT

- § 1. 1. Centralne Zarządy zobowiążą personel inżyniersko-techniczny w podległych im Zjednoczeniach do terminowego sporządzania szczegółowych harmonogramów technicznego postępu robót, zatrudnienia i zaopatrzenia materiałowego dla poszczególnych obiektów, tak aby w terminie do dnia 1.VI.1952 r. wszystkie budowy będące w toku zaopatrzone były w wymienione wyżej harmonogramy.
2. Centralne Zarządy spowodują, aby — nawet w braku pełnej dokumentacji technicznej dla danego obiektu — były bezwzględnie sporządzane na budowach harmonogramy szczegółowe technicznego postępu robót, zatrudnienia i zaopatrzenia dla tej fazy robót, która może być prowadzona na podstawie częściowo otrzymanej dokumentacji.

§ 2. W celu zapewnienia terminowego opracowania harmonogramów szczegółowych Centralne Zarządy zmobilizują w podległych im Zjednoczeniach cały personel inżyniersko-techniczny. Sprawa harmonogramów powinna być bieżąco omawiana na naradach wytwórczych i odprawach personelu technicznego, winna być tematem zobowiązań personelu inżyniersko-technicznego i bodźcem do podejmowania współzawodnictwa kierowników robót na tym odcinku. Premiowanie personelu technicznego należy ściśle uzależnić od terminowego zaopatrzenia budów w harmonogramy szczegółowe w rozumieniu § 13 obowiązującego regulaminu premiowania.

§ 3. Centralny Zarząd Biur Projektowych w porozumieniu z Departamentem Techniki i Centralnymi Zarządami, wprowadzi w terminie do dnia 10.VI.52 r. jednolity wzór sporządzania przedmiaru do kosztorysów budowlanych z uwzględnieniem jak największej ich przydatności dla sporządzania harmonogramów szczegółowych i zleceń roboczych.

W przypadku opóźnionego wykonania szczegółowych kosztorysów budowlanych, celem przyspieszenia dostarczenia budowy potrzebnych przedmiarów, Centralny Zarząd Biur Projektowych spowoduje, aby przedmiary, nadesłane dotychczas jako załącznik do kosztorysu, przychodziły na budowę osobno zaraz po ich wykonaniu.

§ 4. Departament Planowania oraz Centralne Zarządy Budownictwa Miejskiego dopilnują pełnego i powszechnego wprowadzenia planowania miesięczno-tygodniowego zgodnie z zarządzeniem moim Nr 60 z dnia 11.IV. 1952 r. Lr dz. DI/3/2215 52.

2. Departament Planowania przy współudziale CZBM-Warszawa wprowadzi tytułem próby na okres dwumiesięczny, poczynając od 1 lipca br. planowanie „tygodniowo-dobowe” oraz system dyspozytorski w oparciu o instrukcję w tej sprawie opracowaną w jednym ze Zjednoczeń Warszawskich pod kierunkiem Instytutu Organizacji i Mechanizacji Budownictwa.

3. Departament Planowania przy współudziale Centr. Zarz. Bud. Miejskiego wytypuje do dnia 20 maja br. kluczowe budowy, na których wprowadzi się planowanie tygodniowo-dobowe. Natomiast w terminie do 15-go czerwca br. zostaną opracowane plany zabezpieczenia tych budów w konieczne środki i ustalone terminy dla wprowadzenia planowania tygodniowo-dobowego.

W pierwszej kolejności należy uwzględnić wprowadzenie systemu planowania tygodniowo-dobowego i systemu dyspozytorskiego na budowach wytypowanych już w planie technicznym resortu na rok 1952 rozesłanym Centralnym Zarządkiem przy piśmie Lz dz. D.VII/1/pf/6/52 z dnia 4.II.1952 r. do realizacji na bazie pełnych projektów organizacji budowy, przy specjalnym uwzględnieniu budów wytypowanych do realizacji systemem potokowym.

4. Centralny Zarząd Biur Projektowych zapewni bezwzględnie terminowe dostarczenie dokumentacji dla budów wytypowanych do wprowadzenia planowania tygodniowo-dobowego i systemu dyspozytorskiego.

§ 5. Centralne Zarządy Budownictwa Miejskiego zarządzają przeprowadzenie przez podległe im Zjednoczenia w terminie do dnia 25.V.52 r. ścisłej kontroli stanu wydawania na budowach prawidłowo wypenionych zleceń roboczych (BZ) przed przystąpieniem do robót, celem generalnego poprawienia sytuacji na tym odcinku organizacji robót.

Centralne Zarządy przekazują wyniki kontroli do Departamentu Zatrudnienia i Płac oraz Departamentu Techniki w terminie do dnia 31.V.52 r.

Na podstawie wyników przeprowadzonej kontroli Centralne Zarządy przedłożą do mojej aprobaty plany akcji usprawniającej na tym odcinku wraz z terminarzem doprowadzenia do 100%-ego wydania BZ-ów przed przystąpieniem do robót.

Jako ostateczny termin zakończenia akcji wyznacza się 1.VII.1952 r.

§ 6. Zgodnie z zarządzeniem Nr 144 z dnia 13.XII.51 r. (Dz. Urz. Min. Bud. M. i Os. Nr 16, poz.151) w sprawie sporządzenia dokumentacji organizacyjnej budów, zarządzeniem Nr 87 z dnia 10 maja 1952 o wprowadzeniu instrukcji w sprawie opracowania dokumentacji organizacyjnej budowy, oraz w oparciu o dyrektywne wskaźniki planu technicznego na rok 1952, zawierające wyszczególnienie kluczowych budów, które miały być w 1952 r. prowadzone na podstawie pełnej dokumentacji organizacji budowy, Centralne Zarządy przesyła do Departamentu Techniki w terminie do dnia 15.V.52 r. sprawozdania obrazujące dotychczasowy przebieg prac na tym odcinku, przy szczegółowym wyliczeniu budów prowadzonych na podstawie pełnych projektów organizacji budowy oraz projektów częściowych, z wyeliminowaniem dwóch pierwszych faz.

W tym samym terminie Centralne Zarządy w porozumieniu z Centr. Zarządem Biur Projektowych przesyła do Departamentu Techniki terminarze zaopatrzenia pozostałych budów, wytypowanych w planie technicznym, w projekty organizacji robót.

§ 7. Centralne Zarządy zobowiązują podległe im Zjednoczenia do jak najszerzego uzpełnienia wykonywanych robót celem zapewnienia bezwzględnie dotrzymania dyrektywnych wskaźników planu technicznego na rok 1952, ograniczając stosowanie metod indywidualnych tylko do wypadków uzasadnionych i określonych Katalogiem Norm i Cen Jednostkowych.

Celem jak najszerzego zakordowania robót Centralne Zarządy zarządzają w podległych im Zjednoczeniach opracowanie norm zakładowych na roboty bieżące wykonywane, a nie objęte Katalogiem Norm i Cen Jednostkowych.

Departament Techniki prowadzić będzie w dalszym ciągu przy pomocy grupy objazdowej instruktorów popularyzację i instruktaż w dziedzinie jaknajwiększego zmechanizowania pracochłonnych procesów wykonawstwa budowlanego jak mechaniczne tynkowanie, malowanie itp.

Centralne Zarządy nałożą na własne i znajdujące się przy Zjednoczeniach komórki nowych metod pracy, obowiązek stałej i systematycznej kontroli kierowników budów i majstrów w zakresie organizowania i stosowania zespołowych metod pracy ze szczególnym zwróceniem uwagi na roboty murarskie i tynkarskie.

Do akcji tej należy również wciągnąć organa inspekcyjne Centralnych Zarządów i Zjednoczeń oraz dyspozytorów terenowych.

§ 8. Centralne Zarządy zapewnią bezwzględne dotrzymanie dyrektywnych wskaźników planu technicznego na rok 1952 w zakresie budów prowadzonych systemem potokowym oraz przesyła do Departamentu Techniki do dnia 15.V.52 r. szczegółowe sprawozdania z dotychczasowego wykonania zadań na tym odcinku.

§ 9. Centralne Zarządy zapewnią, poprzez właściwą organizację, dobór ludzi w zespołach i zapewnienie frontu pracy, stabilizację grup, brygad i zespołów celem uzyskania, względnie przekroczenia wskaźnika procentowego udziału robotników w brygadach nierozdzielnych, ustalonego w planie technicznym na rok 1952.

Centralne Zarządy przesyła do Dep. Techniki oraz do Zarządu Głównego Związków Zawod. w terminie do 25.V.52 r. szczegółowe sprawozdania z wykonania wytycznych planu technicznego na rok 1952 w tym zakresie.

§ 10. Centralne Zarządy zapewnią korzystne warunki dla masowego powstawania na wszystkich kluczowych budowach brygad racjonalizatorskich i inżyniersko-robotniczych tak, aby do dnia 15.V.52 r. powstały one na terenie całego Kraju.

Tematyka dla racjonalizatorów resortu Budownictwa Miast i Osiedli ujęta w sposób generalny w Piśmie Okólnym Nr 1 z dn. 4 stycznia 1952 r. (Dz. Urzęd. Min. Bud. M. i Os. Nr 1 poz. 17), powinna być przez Centralne Zarządy i Zjednoczenia rozwinięta i przystosowana do miejscowych potrzeb budowy oraz przekazana za pośrednictwem komórek wynalazczych i klubów racjonalizacji i techniki do rozpracowania przez brygady inżyniersko-robotnicze.

W skład brygad racjonalizatorskich inżyniersko-robotniczych wchodzić może personel techniczny zatrudniony nie tylko na danej budowie, ale również w Zarządach Budowlanych i Zjednoczeniach. Na Centralne Zarządy nakłada się obowiązek prowadzenia stałego rejestru brygad inżyniersko-robotniczych.

Departament Techniki w porozumieniu z Departamentem Techniki Min. Bud. Przemysłowego spowoduje opracowanie przez Instytut Organizacji i Mechanizacji Budownictwa, przy współpracy Instytutu Techniki Budowlanej w terminie do dnia 1.VI.52 r. wzorowej metody murowania i tynkowania systemem trójkowym i dwójkowym w oparciu o naukową metodę inż. Kowalewa. Niezależnie od tego Instytut przystąpi do opracowania wzorowych metod zespołowej pracy w robotach ciesielskich i instalacyjnych.

Departament Techniki spowoduje rozpowszechnienie opracowanej metody drogą zarządzenia oraz popularyzacji jej przy pomocy grupy objazdowej instruktorów zespołowych metod pracy.

§ 12. Centralne Zarządy w porozumieniu z terenowymi Związkami Zawodowymi dopilnują terminowego i regularnego odbywania Narad Wytwórczych.

1. Jako termin miesięcznych narad wytwórczych na budowie ustalają zgodnie z zarządzeniem Nr 60 z dn. 11.IV.52 r. dzień 17-go każdego miesiąca z ewentualnym przesunięciem na najbliższy dzień w wypadku niedzieli lub świąt.

Na naradzie należy omówić:

- wykonanie planu za m-c ubiegły na bazie pełnego materiału,
- wykonanie planu za pierwsze dwa tygodnie miesiąca bieżącego,
- plan na miesiąc następny.

Tematykę powyższą należy tak ujmować, aby została ona doprowadzona do świadomości załóg i spowodowała kolektywne omawianie zaistniałych trudności i niedociągnięć, jak również sprzyjała podejmowaniu zobowiązań oraz wszelkich kroków koniecznych dla zapewnienia właściwej pracy i stanu organizacyjnego budowy.

2. Dep. Techniczny oraz Centralne Zarządy dopilnują terminowego i regularnego odbywania narad wytwórczych, zgodnie z wytyczoną tematyką.

3. Na narady wytwórcze należy zapraszać przedstawicieli właściwych Biur Projektowych i przedsiębiorstw usługowych celem koordynacji zabiegających się zagadnień.

§ 13. W wyniku podanych wyżej usprawnień techniczno-organizacyjnych oraz w oparciu o jak najdalej idące wykorzystanie pomysłów racjonalizatorskich i nowatorskich Centralne Zarządy zapewnią podniesienie wydajności pracy w myśl ustalonych dla nich dyrektywnych wskaźników wzrostu wydajności, według których łączny wzrost wydajności dla całego resortu wyniesie co najmniej 19,4% w stosunku do roku 1951.

§ 14. 1. Wobec większego wzrostu zadań produkcyjnych w porównaniu do wzrostu usprzętowania, Centralne Zarządy Budownictwa Miejskiego zwrócają się do terenowych organizacji związkowych celem wspólnego opracowania kierunku i wytycznych współzawodnictwa na odcinku maksymalnego wykorzystania maszyn i sprzętu oraz wzorowej ich konserwacji i remontów. Współzawodnictwo winno być oparte na harmonogramach pracy sprzętu, sporządzonych w oparciu o obowiązujące wskaźniki mechanizacji robót, ustalone w dyrektywnym planie technicznym na rok 1952.

W DZIEDZINIE GOSPODARKI MATERIAŁOWEJ

§ 15. 1. W celu usprawnienia gospodarki materiałowej, uchwycenia i obniżenia kosztów budowy powołany przy resorcie Zespół Norm Kosztorysowych opracuje do końca br. przy współpracy Dep. Techniki i Instytutu Budownictwa Mieszkaniowego oraz innych zainteresowanych jednostek resortu normy zużycia materiałów dostosowane do socjalistycznych metod wykonawstwa robót.

2. Analogiczne normy zużycia materiałów dla wyrobów produkcji pomocniczej opracuje w terminie do końca roku, zgodnie z założeniami podanymi wyżej, Centralny Zarząd Prefabrykacji przy współudziale Dep. Produkcji Pomocniczej, Dep. Techniki, Centr. Zarządu Zaopatrzenia i innych zainteresowanych jednostek resortu.

§ 16. Zobowiązuje się Centralny Zarząd Zaopatrzenia do otoczenia specjalną opieką budów wykonywanych systemem potokowym na podstawie pełnych projektów organizacji względnie objętych planowaniem operatywnym tygodniowo-dobowym.

§ 17. Centralne Zarządy dopilnują, aby na podległych im budowach prowadzona była bieżąca kontrola dostaw i zużycia zasadniczych materiałów (budżetowanie materiałów)

w myśl obowiązującej tymczasowej instrukcji wydanej przez Centr. Zarząd Zaopatrzenia z dnia 28.III.52 r. L. dz. CZZ/IA/10976/52.

§ 18. Centralne Zarządy spowodują aby drogą stałego instruktazu, narad wytwórczych i odpraw pobudzić oddolnie wśród personelu zatrudnionego na budowie poczucie obowiązku oszczędzania materiałów i dopilnowania porządku na placu budowy.

Zobowiązuje się Centralne Zarządy i Zjednoczenia do systematycznej kontroli na budowach gospodarki materiałowej pod kątem właściwego wykorzystania materiałów podstawowych i pomocniczych oraz stałego zwalczania marnotrawstwa materiałowego.

Przy przeprowadzaniu kontroli należy opierać się ściśle na wydanych przez resort zarządzeniach i instrukcjach, normujących zagadnienie racjonalnej gospodarki podstawowymi materiałami budowlanymi (np. zarządzenie Nr 21 z dn. 9.II.1952 r. w sprawie usprawnienia gospodarki drewnem usługowym, Okólnik Nr 17 z dn. 25.IV.51 r. w sprawie oszczędnego stosowania cementu w budownictwie itd).

W DZIEDZINIE KONTROLI KOSZTÓW WŁASNYCH

§ 19. 1. W zakresie kontroli kształtowania się kosztów własnych i śledzenia przebiegu planowanej obniżki kosztów, Centralne Zarządy za pośrednictwem Zjednoczeń i Zarządów Budowlanych — w porozumieniu z Dep. Księgowości i Dep. Planowania na wytypowanych obiektach będą prowadzić ścisłą ewidencję kosztów własnych, w celu porównania ich z kosztami realizacji na bazie zaktualizowanego planu kosztów i wskaźników planu.

Tryb i zakres kontroli zostanie ustalony odrębną instrukcją.

2. Centralne Zarządy nakładać będą stopniowo na kierowników i majstrów podległych im budów obowiązek systematycznego rejestrowania kosztów własnych w odniesieniu do robocizny materiałów i pracy sprzętu drogą bezpośredniego kontrolowania tych kosztów i porównania z odpowiednimi pozycjami w kosztorysie budowlanym.

Niezależnie od tego Centralne Zarządy wprowadzą na wszystkich budowach podręczną kontrolę kosztów, opartą na zasadzie okresowego porównania wydatków rejestrowanych przez komórki finansową przedsiębiorstwa z wartością odpowiednich robót wynikającą z kosztorysu i składowych rachunków.

W DZIEDZINIE PODNIESIENIA JAKOŚCI

§ 20. 1. Celem podniesienia jakości wykonywanych robót Centr. Zarządy wprowadzą system międzyfazowej kontroli robót, polegającej na wzajemnej kontroli ich jakości w czasie przekazywania frontu pracy brygadam wchodzącym przez brygady ustępujące (np. malarze od tynkarzy).

2. Między-operacyjne przekazywanie robót winno być wprowadzone w 100% na wszystkich budowach prowadzonych systemem potokowym.

3. W odniesieniu do pozostałego budownictwa mieszkaniowego Centr. Zarządy wytypują w terminie do dnia 15.V.52 r. budowy, na których wprowadzona zostanie zasada międzyoperacyjnej kontroli jakości robót ze specjalnym uwzględnieniem robót wykończeniowych.

Centr. Zarządy przysyłać będą do Dep. Techniki kwartalne sprawozdania obrazujące wpływ przekazywania międzyfazowego robót na podniesienie ich jakości.

Pierwsze sprawozdanie za II-gi kwartał winno być złożone do dnia 10 lipca br.

4. Dla usprawnienia kontroli jakości wykonywanych robót należy również wprowadzić na wszystkich budowach zasadę technicznego odbioru jakości robót przez majstra i technika kosztów w czasie obmiaru ilości wykonywanych robót akordowych.

Wynagrodzenie w pełnym wymiarze może być wypłacane pracownikowi tylko za robotę wykonaną całkowicie zgodnie z obowiązującymi wymaganiami co do jej jakości. Winni właściwego obmiaru robót lub opłacania ich niezgodnego z właściwą dla tych robót pozycją Katalogu Norm i Cen Jednostkowych, będą pociągani do odpowiedzialności służbowej. Sprawy te zostaną szczegółowo uregulowane osobnym zarządzeniem Ministerstwa w myśl Uchwały Prezydium Rządu Nr 292 z dn. 12 kwietnia 1952 r. w sprawie zwiększenia dyscypliny plac oraz polepszenia jakości robót w wykonawstwie budowlano-montażowym.

Niezależnie od powyższych zarządzeń w sprawie podniesienia jakości robót powołany przy Departamencie Techniki

Zarządzeniem Nr 22 z dnia 14.II.52 r. Zespół Koordynacyjny do spraw podniesienia jakości wykonawstwa w budownictwie miejskim i osiedlowym rozpracuje i przedłoży mi w terminie do dnia 31.VII.52 r. szczegółowe i sprecyzowane wnioski w zakresie uzupełnień lub zmian istniejących przepisów, bądź opracowania projektów nowych aktów normatywnych niezbędnych w akcji podnoszenia jakości wykonawstwa budowlano-montażowego.

W DZIEDZINIE WSPÓŁZAWODNICTWA

§ 21. W zrozumieniu doniosłej roli współzawodnictwa dla realizacji zadań Planu 6-letniego, przyspieszenia tempa wykonawstwa, obniżenia kosztów własnych i podniesienia jakości wykonywanych robót, Centralne Zarządy i Zjednoczenia przy współpracy Związków Zawodowych i Organizacji partyjnych, stworzą warunki dla wprowadzenia na szeroką skalę socjalistycznego współzawodnictwa między zespołami, brygadami i całymi załogami o tytule „najlepszej załogi, brygady czy zespołu“.

Do współzawodnictwa należy wciągnąć również i personel techniczny budowy, inicjując rywalizację o tytuł „najlepszego kierownika budowy“ i „najlepszego majstra budowy“.

Centralne Zarządy dopilnują kwartalnego podsumowywania w terenie wyników współzawodnictwa na naradach wytwórczych wszystkich szczebli i przekazywania wyników do wszystkich pracowników podległych jednostek.

Centralne Zarządy winny również ściśle przestrzegać, aby wyróżnienia i nagrody jedynie były udzielane na podstawie tak przeprowadzonej oceny wyników współzawodnictwa.

Nazwiska wyróżnionych, ich osiągnięcia, rodzaj wyróżnienia bądź nagrody winny być podawane do ogólnej wiadomości załóg.

Centralne Zarządy powinny dołożyć wszelkich starań, aby w roku 1952 formy współzawodnictwa rozszerzyć również i na dziedzinę podniesienia jakości wykonywanych robót.

W DZIEDZINIE SZKOLENIA KOBIET I MŁODZIEŻY

§ 22. Celem uniknięcia dotychczasowych niedociągnięć w zakresie zatrudnienia kobiet i młodzieży Centralne Zarządy przy współpracy Dep. Szkolenia Zawodowego i Dep. Zatrudnienia i Plac oraz ścisłej łączności z właściwymi komórkami Związku Zawodowego przeprowadzą w terminie do dnia 15.V.52 r. analizę istniejących planów szkolenia i doszkalania z punktu widzenia wydatnego zwiększenia udziału kobiet i młodzieży we wszystkich odpowiednich rodzajach robót.

W DZIEDZINIE WARUNKÓW BYTOWYCH

§ 23. Centralne Zarządy przy współpracy Departamentu Zatrudnienia i Plac oraz Departamentu Techniki (na odcinku bezpieczeństwa i higieny pracy) zwiększą wysiłki w zakresie poprawy warunków bytowych, socjalnych i kulturalnych podległych im załóg, przy otoczeniu szczególną opieką młodzieży i kobiet pracujących na budowach oraz pracowników zamieszkujących kwatery i hotele robotnicze.

Centralne Zarządy Budownictwa Miejskiego przeprowadzą konieczne remonty i dezynfekcje podległych im kwatery i hoteli robotniczych oraz zobowiążą podległe jednostki do przeznaczania niewykorzystanych w hotelach pomieszczeń na suszenie i przechowywanie ubrań i butów roboczych, a także doprowadzenia do stanu odpowiadającego przepisom sanitarnym klozetów, umywalni i łaźni (natrysków).

Przy współpracy z Dep. Zatrudnienia i Plac oraz Zarządem Głównym Zw. Zaw. Prac Bud., Centralne Zarządy zwiększą wysiłki w zakresie poprawy warunków bytowych i kulturalnych podległych im załóg przez otoczenie szczególną opieką młodzieży i kobiet pracujących na budowach, jak również wszystkich pracowników zamieszkujących w kwatery i hotelach robotniczych, przestrzegając, aby świetlica w każdym hotelu była odpowiednio zaopatrzona w sprzęt meblowy i inne wyposażenie, niezbędne dla funkcjonowania świetlicy.

Zorganizowanie kulturalnych, zdrowych i przyjemnych warunków do spędzania wolnego czasu na terenie kwatery i hoteli robotniczych, umożliwienie wszystkim mieszkańcom hotelu uzupełniania i pogłębiania wiedzy w dziedzinie zawodowej i społeczno-politycznej — przez organizowanie świetlic, bibliotek i kursów — powierzam specjalnej opiece wszystkich właściwych jednostek resortu.

KONTROLA WYKONANIA ZARZĄDZENIA

§ 24. Za wykonanie w terenie niniejszego zarządzenia w sprawie realizacji uchwał IV Krajowej Narady Budownictwa czynią odpowiedzialnymi dyrektorów Centralnych Zarządów i Zjednoczeń oraz dyrektorów wymienionych w niniejszym zarządzeniu Departamentów.

§ 25. Dla kontroli wykonania niniejszego zarządzenia w terenie Centralne Zarządy zmobilizują pracowników piou technicznego na wszystkich szczeblach.

Centralne Zarządy, Zjednoczenia oraz Zarządy Budowlane wyznaczają pracowników odpowiedzialnych za stałą kontrolę realizacji uchwał IV Krajowej Narady Budownictwa w zakresie ich jednostek.

Centralne Zarządy nadesłały w terminie do dnia 15.V.52 r. do Dep. Techniki nazwiska pracowników wyznaczonych do przeprowadzenia kontroli na szczeblu centralnych zarządów.

Z wyników kontroli Centralne Zarządy składać będą do Dep. Techniki kwartalne sprawozdania w terminie do dn. 10 każdego miesiąca następującego kwartału za kwartał ubiegły. Pierwsze sprawozdanie winno być złożone za kwartał II, w terminie do dnia 10 lipca 52 r.

§ 26. Na podstawie nadesłanych sprawozdań Dep. Techniki przeprowadzać będzie wnikliwą analizę postępu realizacji wytycznych IV Krajowej Narady Budownictwa i rozesła je do właściwych Centralnych Zarządów, ze zwróceniem uwagi na stwierdzone usterki i niedociągnięcia.

§ 27. Kontrola wykonania zarządzeń w sprawie realizacji uchwał IV Krajowej Narady Budownictwa powinna być realizowana na wszystkich szczeblach w sposób gwarantujący całkowite wprowadzenie w życie wszystkich jej uchwał i wytycznych.

§ 28. Do realizacji uchwał i też IV Krajowej Narady Budownictwa mobilizują wszystkich pracowników podległego mi resortu.

§ 29. Przy realizacji postanowień i zobowiązań zawartych w zarządzeniu wykorzystywać należy ściśle wszystkie obowiązujące w tych dziedzinach zarządzenia, okólniki i instrukcje, z których podstawowe ujęte zostały w formie wykazu stanowiącego załącznik do niniejszego zarządzenia.

Minister: R. Piotrowski

ZESTAWIENIE WAŻNIEJSZYCH ZARZĄDZEŃ

okólników i instrukcji obowiązujących przy realizacji postanowień i zobowiązań zawartych w Zarządzeniu Nr 84 w sprawie wprowadzenia w życie uchwał i wytycznych IV Krajowej Narady Budownictwa.

W dziedzinie organizacji robót:

1. Pismo okólne z dn. 25.V.51 o usprawnieniu narad wytwórczych (Dz. Urz. Min. B.M. i Os. Nr 6, poz. 62).
2. Okólnik Min. Bud. z dn. 18.VIII.1949 r. w sprawie udziału projektantów w naradach wytwórczych (Dz. U. M. B. Nr 13, poz. 112).
3. Zarządzenie Ministra Budownictwa z dn. 5.V.1950 r. w sprawie upowszechnienia zespołowych metod pracy w budownictwie (Dz. U. M. B. Nr 7, poz. 69).
4. Zarządzenie Ministra Budownictwa z dn. 11 lipca 1950 r. w sprawie sporządzania znormalizowanych harmonogramów robót (Dz. U. M. B. Nr 9, poz. 100).
5. Zarządzenie Ministra Budown. z dnia 31.VII 1950 r. o powołaniu instruktorów i organizacji pokazów zespołowych metod pracy na budowach (Dziennik Urz. M. B. Nr 11, poz. 120).
6. Zarządzenie Min. Bud. M. i O. Nr 6 z dnia 28.II.51 r. w sprawie zasad działania i organizacji wydziałów produkcji (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 2, poz. 8).
7. Zarządzenie Nr 64 Min. Bud. Miast i Osiedli z d. 12.VI. 51 r. w sprawie powołania objazdowej grupy instruktorów zespołowych metod pracy w budownictwie (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 7, poz. 67).
8. Okólnik Nr 42 Min. Bud. Miast i Osiedli z dn. 26.X. 51 r. w sprawie usprawnienia wykonawstwa robót budowlanych (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 14, poz. 136).
9. Zarządzenie Nr 113 Ministra Bud. Miast i Os. z dn. 15. IX.51 r. w sprawie powołania komisji wyalazczości i centralnych komisji wyalazczości oraz trybu postępowania tych komisji (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 11, poz. 109).
10. Zarządzenie Nr 127 Min. Bud. Miast i Osiedli z dn. 19. X.51 r. w sprawie zatwierdzania, upowszechniania i dokonywania zmian norm pracy w zakresie wykonawstwa budowlanego (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 14, poz. 133).

11. Zarządzenie Nr 60 Min. Bud. M. i O. z dnia 11.IV 52 r. w sprawie wprowadzenia planowania miesięczno-tygodniowego.
12. Zarządzenie Nr 79 Min. Bud. M. i O. z dnia 3.V. 52 r. w sprawie wprowadzenia planowania tygodniowo-dobowego tytułem próby w ZBMW. Nr 2 (BOR).

W dziedzinie gospodarki materiałowej:

13. Zarządzenie Ministra Nr 44 z dn. 5.V.1951 r. w sprawie kontroli norm zużycia materiałowego (L. dz. CZZ/1a/8342/51).
14. Zarządzenie Nr 78 Min. Bud. Miast i Osiedli z dn. 18. VII.1951 r. w sprawie ujawnienia, upłynnienia i zapobiegania tworzenia się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów w przedsiębiorstwach podległych Min. Budownictwa Miast i Osiedli (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 8).
15. Instrukcja w sprawie gospodarki i księgowości materiałowej wydana Zarządzeniem Ministra z dn. 9.VIII. 1951 r. (L. dz. CZZ/22/23126/51).
16. Zarządzenie Nr 135 Ministra Bud. Miast i Os. z dn. 21. IX.51 r. w sprawie racjonalnej gospodarki materiałowej oraz walki z marnotrawstwem materiałów i robót w czasie ich wykonywania (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 15, poz. 140).
17. Zarządzenie Nr 21 Min. Bud. Miast i Os. z dn. 9.II. 1952 r. w sprawie usprawnienia gospodarki drewnem usługowym (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 3, poz.32).
18. Instrukcja tymczasowa w sprawie kontroli dostaw i kontroli zużycia materiałów wydana na podstawie okólnika Ministra Nr 1 z dn. 18.III.1952 r. (przy piśmie L. dz. CZZ/1a/10976/52).
19. Zarządzenie Nr 152 Ministra Bud. Miast i Os. z dn. 31. XII.51 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ujawnienia, upłynnienia i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów zaopatrzeniowych w przedsiębiorstwach podległych Ministrowi Bud. i Osiedli (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 1/52, poz. 3).
20. Pismo okólne z dn. 25.V.50 r. (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 8, poz. 96), w sprawie postępowania z odpadami drewna na budowach.
21. Zarządzenie z dn. 17.V.51 r. (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 5, poz. 48) w sprawie oszczędnej gospodarki drewnem na placu budowy.
22. Zarządzenie z dn. 11.IX.51 r. (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 11, poz. 105) w sprawie stosowania płyt pilśniowych w budownictwie.
23. Okólnik Nr 34 z dn. 27.VI.50 r. w sprawie stosowania belek spawanych.
24. Zarządzenie z dn. 2.XI.50 r. (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 14, poz. 171) w sprawie oszczędzania stali w budownictwie.
25. Zarządzenie z dnia 27.III.51 r. (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 3, poz. 23) w sprawie klasyfikowania i użytkowania stali na budowie.
26. Okólnik Nr 7 z dn. 14.III.51 r. (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 3, poz. 30) w sprawie organizacji laboratoriów polowych.
27. Zarządzenie z dn. 14.VI.51 r. (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 7, poz. 68) w sprawie stosowania w budownictwie tworzyw cementowo-glinianych.
28. Zarządzenie Nr 130 z dn. 3.XI.51 r. (Dz. Urz. B. M. i O. Nr 15, poz. 138) w sprawie oszczędnego stosowania cementu i usprawnienia gospodarki cementem.

W dziedzinie podniesienia jakości robót:

29. Zarządzenie Ministra Budownictwa z dn. 27.X.49 r. o wzajemnej kontroli jakości wykonywanych robót w budownictwie (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 17, poz. 13).

W dziedzinie poprawienia warunków bytowych:

30. Okólnik Nr 47 w sprawie prowadzenia hoteli robotniczych z dn. 16.X.50 r. (Dz. Urz. M. B. M. i O. Nr 13, poz. 164).
31. Zarządzenie Nr 28 Min. Bud. M. i O. z dn. 6.IV.51 r. w sprawie zapewnienia kwater dla załóg budowlanych (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 3).
32. Okólnik Nr 52 Ministra Bud. M. i O. z dn. 11.XII.51 r. w sprawie przygotowania kwater robotniczych na okres zimowy (Dz. Urz. M. B. M. i O. Nr 16).
33. Zarządzenie Przewodniczącego PKPG z dn. 3.III.51 r. w sprawie budowy baraków na kwatery zbiorowe dla robotników budowlanych (Biuletyn PKPG Nr 7, poz. 74).

34. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 7.V.51. r. w sprawie norm powierzchni użytkowej i wyposażenia wewnętrznych oraz zasad i warunków użytkowania hoteli robotniczych dla zatrudnionych przemysłu i budownictwie (Mon. Pol. Nr A-52, poz. 688).
35. Zarządzenie Nr 63 Przewodniczącego PKPG z dn. 29.II.52 zmieniające zarządzenie w sprawie budowy baraków na kwatery zaborowe dla robotników budowlanych (Biuletyn PKPG Nr 9, poz. 60).

92.

ZARZĄDZENIE Nr 86

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 7 maja 1952 r.

w sprawie ograniczenia pracy zarobkowej studentów szkół wyższych.

(L. dz. D.II-W25/4477/52)

Na podstawie przepisów Uchwały Nr 109 Prezydium Rządu z dnia 1 marca 1952 r. w sprawie ograniczenia pracy zarobkowej studentów szkół wyższych (Monitor Polski Nr A-22, poz. 283) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarząd Centralny Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli i jednostki podległe zaprzestaną bez zezwolenia, o którym mowa w § 2 cytowanej we wstępie Uchwały, przyjmowania do pracy studentów szkół wyższych.

§ 2. Zakłady pracy, posiadające pracowników, będących równocześnie studentami szkół wyższych, których dalsze zatrudnienie podyktowane jest ważnymi względami natury gospodarczej, społecznej i dobrem nauki, zgłoszą do dnia 31 maja 1952 r. poprzez właściwe centralne zarządy wnioski do Ministra Budownictwa Miast i Osiedli o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie pracy zarobkowej przy równoczesnym kontynuowaniu studiów.

§ 3. We wniosku, o którym mowa § 2 zarządzenia, zakłady pracy podadzą: nazwisko, imię, uczelnię, wydział i specjalność w zawodzie danego studenta-pracownika, uzasadniając równocześnie powody, które przemawiają za udzieleniem zezwolenia studentowi na dalsze pracę. Do wniosku należy ponadto dołączyć charakterystykę danego studenta-pracownika oraz podać grupę jego uposażenia i stanowisko.

§ 4. Zakład pracy, występujący do Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z wnioskiem o uzyskanie zezwolenia na dalsze zatrudnienie studenta-pracownika, podaje do wiadomości dziekanatu uczelni danego studenta odpis wspomnianego wniosku.

§ 5. Zakłady pracy zwolnią w terminie nie późniejszym niż do dnia 1 października 1952 r. studentów-pracowników, którzy nie uzyskali lub nie przedłożyli w terminie do dnia 30 czerwca 1952 r. zezwolenia właściwego dziekana lub właściwego Ministra na wykonywanie pracy zarobkowej przy równoczesnym kontynuowaniu studiów.

§ 6. Odpowiedzialnymi za wykonanie niniejszego zarządzenia czynią Dyrektorów Centralnych Zarządów i Dyrektorów przedsiębiorstw.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 7 maja 1952 r.

Minister: R. Piotrowski

93.

OKÓLNIK Nr 27

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 19 kwietnia 1952 r.

w sprawie powoływania Przewodniczących Komisji Egzaminacyjnych przy technikum budowlanych, podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

(L. dz. D.XIV/211/6/3335/52)

W związku z zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego z dnia 6 marca 1952 r. III.G.B.-629/52 o regulaminie egzaminu dojrzałości w technikach zawodowych oraz instrukcją Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego z dnia 6 marca 1952 r. w sprawie stosowania w roku szkolnym 1951/52 regulaminu dojrzałości w technikach zawodowych, zarządza się, co następuje:

1. Czynności przewodniczących Komisji Egzaminacyjnych, w okresie trwania egzaminów dojrzałości w technikach budowlanych, podległych Ministrowi Budownictwa Miast

i Osiedli, wymienionych w załączniku do Zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 21.II.1952 r. (Monitor Polski Nr A-21, poz. 266), należy powierzać zastępcom dyrektorów zjednoczeń budownictwa miejskiego do spraw technicznych.

2. Dyrekcje techników budowlanych, w okresie miesięcznym, poprzedzającym egzaminy dojrzałości, zwrócą się do zastępców dyrektorów właściwych wg. siedziby zjednoczeń budownictwa miejskiego do celu zapoznania ich z obowiązującym regulaminem egzaminu dojrzałości oraz uzgodnienia planu prac Komisji.
3. W przypadku niemożliwości objęcia przez zastępcę dyrektora zjednoczenia budownictwa miejskiego czynności przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, dyrektor naczelny właściwego centralnego zarządu budownictwa miejskiego wyznaczy do pełnienia czynności przewodniczącego wysokokwalifikowanego pracownika technicznego zjednoczenia, właściwego według siedziby technikum, zorientowanego w szkolnictwie zawodowym.
4. Okólnik wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia 1952 r.

Minister: R. Piotrowski

94.

OKÓLNIK Nr 28

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 29 kwietnia 1952 r.

w sprawie wyników współzawodnictwa pracy za I kwartał 1952 r.

(L. dz. D./VII/5/2919/52)

Trzeci etap współzawodnictwa o uzyskanie zaszczytnych tytułów „Najlepszej Załogi Budowlanej w Polsce”, „Najlepszej Brygady”, „Najlepszego w Zawodzie”, i „Najlepszego Kierownika Budowy” został zakończony.

Spośród licznie biorących udział we współzawodnictwie w nowych jego formach w I kwartale najlepsze wyniki w resorcie Budownictwa Miast i Osiedli uzyskali :

A) o tytuł „Najlepszej Brygady Budowlanej w Polsce”

1. Brygada murarska Walczaka Michała — ZBM — Gliwice,
2. Brygada instalacji sanit. Kamińskiego Feliksa — ZBM — Białystok,
3. Brygada ślusarska Stawińskiego Stanisława — ZBM-5 — Warszawa,
4. Brygada tynkarska Nalepy Tadeusza Z.B.1 — ZBM — Kraków,
5. Brygada betoniarzka Wybulta Jana — ZMB — Gdańsk,
6. „ instal. elektr. Wróbla Jana — ZB1 — ZMB — Szczecin,
7. Brygada stolarska Maćko Józefa — ZBM 5 — Warszawa,
8. Brygada ciesielska Zaniuka Zygmunta Z.B.7 B ZBM-7 — Warszawa,
9. Brygada zbrojarska Bonieckiego Jana ZB 7 B — ZBM-7 — Warszawa,
10. Brygada transportowa Kośmickiego Jana — ZBM — Gdańsk.
11. Brygada malarska Siudy Ludwika — ZBM — Szczecin.
12. „ blacharska Skorupy Karola — ZMB — Opole.

B) o tytuł „Najlepszej Załogi Budowlanej w Polsce”

- I. miejsce — załoga Budowy Nr 86 Ozimek — ZBM — Opole.
- II. miejsce — załoga Budowy Bloku 2b Z.B.6 — ZBM6 — Warszawa,
- III. miejsce — załoga Budowy ZOR — ZB2 — ZBM — Szczecin.

C) o tytuł „Najlepszego w Zawodzie”

I miejsce uzyskali następujący rzemieślnicy:

1. murarz Ostatek Władysław — M.D.M. — Z.B.M. 6 — Warszawa,
2. cieśla Betcher Benon — ZBM — Gdańsk,
3. betoniarz Klimaszewski Franciszek — ZBM — Łódź,
4. zbrojarz Sendor Józef — ZBM — Nowa Huta,
5. tynkarz Wiśniewski Tadeusz — ZB.1 — Z.B.M. — Kraków,

6. stolarz Michniewski Zenon — ZBM — Warszawa-Praga 1. Zarząd Robót wykończ. i Prod. Pom. 7R — Foksal 10.
7. ślusarz Puanecki Jan — Z.B.M. Warszawa-Praga — Z. Rob. Wykończ.
8. spawacz Gutowski Mieczysław — Z.B.M. — Łódź.
9. elektryk Garbacz Marian — Z.B.M. — Gdańsk.
10. malarz Sieg Konrad — ZB 2 — Z.B.M. — Gdańsk.
11. blacharz Prochna Jan — Z.B.M. — Gdańsk.
12. lastrykarz — Podnajmer Tadeusz — Z.B.M. — Warszawa-Praga, Z. Rob. Wykończ. — Foksal 10,
13. kowal — Rozpendowski Józef ZB1 — Z.B.M. — Lublin,
14. zdun — Królik Wiktor — Z.B.M. — Opole,
15. dekarz — Mutkowski Jan — Z.B.M. Gdańsk,
16. operator — Teodorowski Jan — Z.B.M. — Gdańsk,
17. instalator sanit. Nowicki Antoni — Z.B.M. — Gdańsk,
18. posadzkarz Leśniak Jan — Z.B.M. — Szczecin,
19. szklarz Kochler Hubert — ZB.2 — 2 BM — Szczecin,
20. kierowca Janiszewski Hieronim — Baza Transportu — ZBM — Szczecin.

D) o tytuł „Najlepszego Kierownika Budowy:

- I. miejsce — Kijas Brunon — Kier. Bud. Nr 86 Ozimek Z.B.M. Opole.
- II. miejsce — Betlejewski Tadeusz — Kier. Bud. ZB. 4a — ZBM-4 — Warszawa.
- III. miejsce — Królak Henryk — Kier. Bud. ZOR — ZB.2 — ZBM — Szczecin.

Zwycięzcom współzawodnictwa I kwartału b.r. gratuluje i życzy dalszych lepszych osiągnięć.

Podległe mi przedsiębiorstwa powinny otoczyć szczególną opieką wyżej wymienionych i spopularyzować wyniki ich pracy.

Treść niniejszego okólnika należy odczytać na najbliższych naradach wytwórczych.

Minister: R. Piotrowski

95.

OKÓLNIAK Nr 29

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 30 kwietnia 1952 r.

w sprawie stosowania norm zakładowych dla transportu zaprawy do robót murarskich.

(L. dz. D.XIII/2/2328/52)

Stwierdzono, że na niektórych budowach organizacja pracy i wyposażenie sprzętowe przy transporcie zaprawy do robót murarskich odbiega od założeń ustalonych w K.N. i C.J. (Zarządzenie Ministra Budownictwa z dnia 30 grudnia 1950 r. L. dz. VI/3/6891/50).

Szczególnie charakterystycznym jest fakt stosowania tacek o pojemności teoretycznej 60 litrów i niżej, których pojemność praktyczna dla zapraw wynosi często 30 — 45 litrów, w zależności od kąta pochylenia drogi transportowej.

Poza tym zdarzają się przypadki takiej organizacji pracy, że następuje wydzielanie z ogólnych grup pracowników zatrudnionych przy transporcie, zespołów donoszących bądź dowożących ręcznie zaprawę dla robót murarskich.

W przypadkach powyższych stosowanie norm pracy i cen jednostkowych wg. K.N. i C.J. może nie uwzględniać tych odchyżeń, o których mowa wyżej i może spowodować niesłuszne zastosowanie norm pracy.

Dla uniknięcia tych niewłaściwości zezwalam do odwołania na opracowanie norm zakładowych dla transportu zaprawy do murów w przypadkach opisanych wyżej. Zatwierdzenie tych norm należy przeprowadzić wg. zarządzenia Nr 127 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 19.X.1951 r. (Dziennik Urzędowy B.M.B i O. Nr 14, poz. 133).

Minister: R. Piotrowski

96.

OKÓLNIAK Nr 30

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 3 maja 1952 r.

(DIX/101/10/52/2)

w sprawie trybu i terminarza opracowywania kwartalno-miesięcznych planów przemysłowych dla Centralnego Zarządu Zakładów Prefabrykacji Budownictwa Miejskiego.

W związku z Zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 42 z dnia 13 lutego 1952 r. w sprawie kwartalno-miesięcznych planów przemysłowych ustala się następujący tryb i terminarz opracowywania kwartalno-miesięcznych planów przemysłowych dla Centralnego Zarządu Zakładów Prefabrykacji i nadzorowanych przedsiębiorstw i zakładów.

1. Departament Produkcji Pomocniczej opracowuje projekt kwartalno-miesięcznego planu przemysłowego dla C.Z.Z. Prefabrykacji na podstawie zadań wynikających na dany kwartał z Narodowego Planu Gospodarczego oraz na podstawie szczegółowych materiałów sprawozdawczo-statystycznych. C.Z.Z. Prefabrykacji Budownictwa Miejskiego. Rodzaj i zakres materiałów ustali każdorazowo Departament Produkcji Pomocniczej stosownie do wyłaniających się w toku wykonywania planu zagadnień, mających wpływ na kształtowanie się rozwoju produkcji. Projekt kwartalno-miesięcznego planu przemysłowego dla C.Z.Z. Prefabrykacji powinien uwzględniać aktualne potrzeby resortu w zakresie prefabrykatów innych materiałów budowlanych.
2. Departament Produkcji Pomocniczej jako komórka koordynująca prace nad kwartalno-miesięcznym planem przemysłowym organizuje konferencję z udziałem przedstawicieli Departamentów funkcjonalnych, Centralnego Zarządu Zaopatrzenia B.M. i Centralnego Zarządu Zakładów Prefabrykacji, na której będą podane szczegółowemu omówieniu i dyskusji proponowane zadania produkcyjne na dany kwartał według opracowanego projektu planu.
Departament Produkcji Pomocniczej sporządza notatkę sprawozdawczą z wymienionej konferencji zamieszczając w niej w szczególności punkty sporne w odniesieniu do proponowanych zadań wraz z omówieniem różnicy stanowisk.
3. Departament Produkcji Pomocniczej uzgodni ewentualne odchylenia projektu planu od Narodowego Planu Gospodarczego z Departamentem Przemysłu Lekkiego P.K.P.G. Po uzyskaniu aprobaty P.K.P.G. Departament Produkcji Pomocniczej przedłoży Ob. Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli uzgodniony projekt kwartalno-miesięcznego planu przemysłowego dla C.Z.Z. Prefabrykacji wraz z notatką sprawozdawczą z konferencji koordynacyjnej do zatwierdzenia.
4. Zatwierdzony projekt kwartalno-miesięcznego planu przemysłowego Departament Produkcji Pomocniczej przesyła do Departamentu Przemysłu Lekkiego P.K.P.G. oraz do Centralnego Zarządu Zakładów Prefabrykacji.
5. C.Z.Z. Prefabrykacji opracuje na podstawie zatwierdzonego dla C.Z.-u planu na dany kwartał kwartalno-miesięczne plany przemysłowe dla podległych przedsiębiorstw. Równocześnie z przesłaniem planów przedsiębiorstwom, C.Z.Z. Prefabrykacji powinien dostarczyć odpisy tych planów Departamentowi Produkcji Pomocniczej.
6. Przedsiębiorstwa opracują na podstawie otrzymanych planów kwartalno-miesięcznych plany zakładowe oraz dostarczają je podległym zakładom.
7. Plany produkcji winny być opracowane na wszystkich szczeblach planowania w pełnym wachlarzu asortymentów.
8. Powyższe prace winny być wykonane w następujących terminach:
  - a) Ustalenie przez Departament Produkcji Pomocniczej i podanie do wiadomości C.Z.Z. Prefabrykacji rodzaju i zakresu materiałów pomocniczych do sporządzenia planu kwartalno-miesięcznego, 45 dni przed rozpoczęciem planowanego kwartału,
  - b) dostarczenie Departamentowi Produkcji Pomocniczej materiałów wymienionych w pktcie a), termin do dn. 3-go mies. poprzedzającego planowany kwartał,

- c) Opracowanie przez Departament Produkcji Pomocniczej projektu planu kwartalno-miesięcznego wraz z uzgodnieniem go na konferencji koordynacyjnej oraz uzyskaniem aprobaty P.K.P.G., do dn. 13-go, mies. poprzedzającego planowany kwartał,
- d) przedłożenie projektu planu wraz z notatką sprawozdawczą z konferencji koordynacyjnej do akceptacji Ministra Budownictwa Miast i Osiedli, do dn. 13-go, mies. poprzedzającego planowany kwartał,
- e) przesłanie zatwierdzonego planu do P.K.P.G. oraz do C.Z.Z. Prefabrykacji, do dn. 17-go, mies. poprzedzającego planowany kwartał,
- f) opracowanie przez C.Z.Z. Prefabrykacji planów dla nadzorowanych przedsiębiorstw oraz przesłanie tych planów przedsiębiorstwom i Departamentowi Produkcji Pomocniczej, do dn. 23-go. mies. poprzedzającego planowany kwartał,
- g) opracowanie przez przedsiębiorstwa planów zakładowych i przesłanie ich podległym zakładom, do dn. 27-go, mies. poprzedzającego planowany kwartał.

Minister: R. Piotrowski

97.

OKÓLNIAK Nr 31

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 10 maja 1952 r.

w sprawie zwoływania zjazdów i narad w resorcie.

(L. dz. GM/3/2932/52)

Planowa działalność jednostek organizacyjnych resortu wymaga zwoływania przez poszczególne departamenty, centralne zarządy i inne jednostki zjazdów bądź narad roboczych z udziałem pracowników przedsiębiorstw, delegatów władz terenowych oraz przedstawicieli władz i instytucji z innych resortów.

Aby zapewnić zjazdom i naradom odpowiednie warunki dla wykonania zamierzonych zadań, z drugiej zaś strony przeciwdziałać niecelowemu ich zwoływaniu, zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zwoływanie przez dyrektorów departamentów i dyrektorów centralnych zarządów zjazdów resortowych oraz narad wewnętrznych z udziałem pracowników podległych jednostek organizacyjnych może nastąpić po uzyskaniu zgody Ministra bądź w jego zastępstwie podsekretarza Stanu.

2. Wymóg uzyskania zgody powinien być zachowany bez względu na liczbę uczestników zjazdu (narady), miejsce odbycia i tematykę obrad.

§ 2. 1. W celu uzyskania zgody na zwołanie zjazdu (narady), inicjujący departament lub centralny zarząd jest zobowiązany zgłosić do Gabinetu Ministra pisemny wniosek zawierający:

- a) cel zjazdu (narady) i uzasadnienie konieczności jego zwołania;
- b) szczegółowy porządek obrad i przybliżony termin zwołania zjazdu (narady);
- c) miejsce i czas trwania obrad zjazdu (narady) oraz wskazanie liczby uczestników z określeniem ich funkcji służbowych przy jednoczesnym podaniu osób zaproszonych spoza resortu.

Dyrektor Gabinetu Ministra jest upoważniony żądać dodatkowych danych, niezbędnych dla ustalenia celowości i stopnia przygotowania zjazdu.

2. Zwołanie zjazdu powinno być przez jednostkę inicjującą uprzednio uzgodnione ze służbą budżetową i gospodarczą w celu stwierdzenia pokrycia finansowego na koszty zjazdu oraz możliwości przygotowania lokali na obrady, kwatery i t.p.

§ 3. W przypadkach zwoływania zjazdu w gmachu zarządu centralnego Ministerstwa należy uzgodnić z Samodzielnym Wydziałem Gospodarczym sprawy wykorzystania sali obrad, spożycia w stołówce posiłków oraz przekazać służbie wartowniczej listy uczestników zjazdu.

§ 4. 1. Do zawiadomień o zjeździe należy dołączyć poza porządkiem obrad:

- a) ściśle sprecyzowanie przedmiotu obrad z ewentualnymi projektami wniosków do przyjęcia;
  - b) wskazówki co do materiałów, które uczestnicy zjazdu powinni na zjazd przygotować;
  - c) informacje o czasie trwania obrad, kwaterach i t.p.
2. Udział w zjeździe osób spoza resortu powinien być uzgodniony z ich władzą przełożoną.

§ 5. Jednostka inicjująca zjazd (naradę) jest zobowiązana złożyć w Gabinetie Ministra w terminie dwutygodniowym sprawozdanie o wyniku obrad zjazdu (narady).

§ 6. Zarządzenie niniejsze nie dotyczy konferencji:

- a) zwoływanych przez dyrektorów centralnych zarządów dla załatwiania w sposób operatywny spraw podległych im jednostek organizacyjnych i
- b) zwoływanych przez dyrektora Centralnego Zarządu Zaopatrzenia Budownictwa Miejskiego dla załatwiania w sposób operatywny spraw z zakresu zaopatrzenia budownictwa jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli, — chociażby w tych konferencjach brali udział pracownicy z terenu.

§ 7. Zarządzenie jest natychmiast wykonalne: Jednocześnie uchyla się:

- a) Okólnik Nr 8 z dn. 11.IV.1946 r. o zwoływaniu konferencji Koordynacyjnych, L. dz. IV/533/46 (Dz. Urz. Min. Odbudowy Nr 2, poz. 28),
- b) Okólnik Nr 4 z dnia 10.I.1947 r. w sprawie konferencji Koordynacyjnych, L. dz. IV-105/W3/47 (Dz. Urz. Min. Odbudowy Nr 1, poz. 10).

Minister: R. Piotrowski

98.

PISMO OKÓLNE Nr 51

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 23 kwietnia 1952 r.

w sprawie stosowania niektórych materiałów budowlanych.

(L. dz. D.VII/3/2881/52)

Wobec zarysowującego się deficytu w zaopatrzeniu w cegłę, w celu zmniejszenia braku cegły, zaleca się jak najszerzej stosowanie materiałów zastępczych. Jednocześnie zwraca się uwagę na poważne rezerwy jakie powstały w materiałach zastępczych przez brak zainteresowania terenu tymi materiałami.

Szeroka inicjatywa pionów technicznych w stosowaniu wymiennych materiałów pozwoli w wielu wypadkach uniknąć niepotrzebnych przestoi z braku cegły, ratując wykonanie planów produkcyjnych.

Dla uzyskania ekonomii w cegle należy w jaknajszerszym zakresie stosować ocieplenie ścian zewnętrznych płytami izolacyjnymi zmieniając równocześnie grubość ścian ceramicznych do 1 lub 1½ cegły.

Zmiany te mogą być wprowadzone przy uwzględnieniu możliwości konstrukcyjnych oraz po każdorazowym uzgodnieniu z inwestorem, zgodnie z zarządzeniem Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 15 stycznia 1952 r. w sprawie stosowania konstrukcji, elementów lub materiałów zamiennych w budownictwie (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 1, poz. 6).

W sprawie stosowania materiałów zastępczych podaje się orientacyjne dane dotyczące cen oraz zarządzenia dotyczące danych technologicznych:

- 1) płyty pilśniowe porowate — cena za 1 m² płyty grubości 12,5 mm 5, 40 zł. franco wagon stacja odbiorcza,
- 2) płyty trzcinowe — cena za 1 m² płyty grubości 5 cm 12,50 zł. franco wagon stacja odbiorcza,
- 3) płyty „Stramit” — cena za 1 m² płyty grubości 5 cm. 15 zł. franco wagon stacja odbiorcza,
- 4) płyty wiórowo-cementowe — cena za 1 m² płyty Nr 3 10,07 zł, Nr 5 — 13,10 zł, Nr 7 — 17,05 zł, franco wagon stacja odbiorcza.

Dane technologiczne podane zostały w:

Zarządzeniu Ministra Budownictwa M. i O. z dn. 11 września 1951 r. w sprawie stosowania płyt pilśniowych w budownictwie (Dz. Urz. Min. Bud. Miast i Osiedli Nr 11 poz. 105),

Piśmie okólnym z dn. 10 marca 1952 r. w sprawie stosowania płyt izolacyjnych „Stramit” (Dz. U. M.B. M. i O. Nr 5, poz. 54).

Jednocześnie zwraca się uwagę na zarządzenia wydane przez Min. Bud. M. M. i O. w sprawie szerszego stosowania cegły dziurawki, cegły silikatowej, bloków wieloceglanych i prefabrykatów a mianowicie:

- 1) Zarządzenie Ministra Bud. z dn. 6 marca 1950 r. o stosowaniu w budownictwie cegły dziurawki i cegły silikatowej (Dz. Urz. M. B. M. i O. Nr 4. poz. 31).

- 2) Zarządzenia Ministra Budownictwa z dnia 4 października 1950 r. w sprawie stosowania prefabrykatów w budownictwie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb budownictwa seryjnego i masowego (Dz. Urz. M. B. M. i O. Nr 12, poz. 137) uzupełnionego Katalogiem Prefabrykatów (Wydawnictwo Ministerstwa Budownictwa Nr 42 z roku 1950).

Dyrektor Departamentu: M. Ossowiecki
99.

PISMO OKÓLNE Nr 54

z dnia 5 maja 1952 r.

w sprawie dodatkowych wyjaśnień do instrukcji o sporządzaniu planu techniczno-produkcyjno-finansowego dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych na rok 1952.

(L. dz. DV/1/728/52)

W związku ze zmianami niektórych zasad planowania, zasłymi już po oddaniu do druku instrukcji o sporządzaniu planu techniczno-produkcyjno-finansowego dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych na rok 1952. Departament Finansowy podaje do wiadomości i stosowania następujące wytyczne, które należy wziąć pod uwagę przy opracowywaniu szczegółowych planów finansowych.

BF-2-ZC — Plan realizacji na rok 1952

Jeśli we wzorach BK-2-ZCM i BK-3-ZCM koszty własnych inwestycji i własnych kapitalnych remontów budowlanych, wykonywanych sposobem gospodarczym, nie zostaną wyodrębnione z kosztów podstawowej produkcji budowlanej, wówczas — celem właściwego obliczenia realizacji powyższych robót kapitalnych — należy wykazany we wspomnianych wzorach koszt produkcji podstawowej rozbić na:

- koszt produkcji podstawowej zleconej,
- koszt inwestycji wykonywanych sposobem gospodarczym,
- koszt kapitaln. remontów budowlanych, wykonywanych sposobem gospodarczym.

Rozbicia tego należy dokonać, posługując się danymi wykazanymi we wzorze Bp-2-ZC odnośnie wartości obiektów planowanych do wykonania na własny użytek, przy czym przy obliczaniu kosztów robót podanych wyżej pod b) i c) należy założyć, że kształtują się one w stosunku do ich wartości analogicznie, jak koszt całej produkcji podstawowej do jej wartości. Po odjęciu kosztów inwestycji i kapitalnych remontów budowlanych wykonywanych sposobem gospodarczym od kosztu własnego realizacji robót, zamieszczonego w kol. 10 poz. 1 wzoru BK-3-ZCM, należy poszczególne kwoty kosztów wpisać odpowiednio w kol. 3 poz. 1, 5 i 6 wzoru BF-2-ZC, przy czym koszt kapitalnych remontów budowlanych dodaje się do kosztu remontów kapitalnych niebudowlanych, wykazanego w poz. 4 kol. 10 wzoru BK-3ZCM.

Realizację w omawianym przypadku oblicza się w sposób następujący:

- produkcja podstawowa (zlecona, wykonywana własnymi siłami):
  - jeśli zjednoczenie planuje zysk na produkcji podstawowej — zgodnie z zasadniczymi wyjaśnieniami w instrukcji do wzoru BF-2-ZC, kol. 6,
  - jeśli zjednoczenie planuje stratę na produkcji podstawowej — wówczas celem otrzymania właściwej, wysokości realizacji należy koszt własny tej produkcji zmniejszyć o odsetek deficytowy, wynikający z ustalonej dla danego zjednoczenia sumy kosztów produkcji podstawowej (z uwzględnieniem założeń oszczędnościowych), przy czym koszt własny = 100,
- inwestycje wykonywane sposobem gospodarczym:
  - jeśli zjednoczenie planuje zysk na produkcji podstawowej — realizacja równa się kosztowi własnemu,
  - jeśli zjednoczenie planuje stratę na produkcji podstawowej — realizacja równa się wartości kosztorysowej tych inwestycji (netto), wykazanej we wzorze Bp-2-ZC, przy czym wynikającą stąd stratę na inwestycjach własnych (kształtującą się procentowo analogicznie jak strata na całości produkcji budowlanej) wykazuje się w kol. 12.

Podobnie jak w pkt. 2 oblicza się realizację kapitalnych remontów budowlanych, wykonywanych sposobem gospodar-

czym, po czym dodaje się ją do realizacji pozostałych kapitalnych remontów (niebudowlanych) równej ich kosztowi własnemu.

Dokładne obliczenie realizacji poszczególnych rodzajów produkcji należy zamieścić na odwrocie wzoru BF-2-ZC.

Uwaga: W przypadku niewyodrębnienia kosztów kapitalnych robót budowlanych z kosztu produkcji podstawowej, wysokość robót w toku na koniec poszczególnych kwartałów obliczana będzie we wzorze BK-3-ZCM (poz. 1 kol. 7) nie tylko od kosztu produkcji podstawowej zleconej, lecz także od kosztów robót kapitalnych własnych (łącznie).

BF-11-ZC — Bilans dochodów i wydatków na 1952 r.

Przedsiębiorstwa planujące stratę na produkcji podstawowej wprowadzą do powyższego wzoru następujące pozycje uzupełniające:

Część I — Rentowność

Dochody: „2a — strata”

Część II — Podział zysku — dopisać „i pokrycie straty”

Dochody: „4a — dotacja na pokrycie straty”

Wydatki: „9a — strata”

przy czym poz. 4a = poz. 9a.

Część V — Finansowanie inwestycji limitowych

Dochody: „25a poślizg rzeczowy na 1953 r.”

Część VII — Rozliczenie z budżetem

Dochody: „33a — finansowanie planowanej straty”,

przy czym poz. 33a = poz. 4a w części II — dochody.

E r r a t a:

BF-8-ZC — Plan kredytów bankowych na rok 1952

W pierwszym wierszu wyszczególnienia kredytów zamiast „antycypacyjne na:” powinno być: „Na zapasy ponadnormalne”.

Ponadto Departament Finansowy wyjaśnia, że we wzorze BF-11a-ZC w poz. 23 i 26 nie należy zamieszczać dotacji lub nadwyżek środków obrotowych, otrzymanych lub odprowadzonych w roku 1951 z tytułu rozliczeń z R-kciem sum obrotowych za r. 1950, a jedynie dotacje lub nadwyżki odnoszące się do planu roku 1951. W poz. 9 tego wzoru niedobór własnych środków obrotowych powinien równać się poz. 6—7—8.

p.o Dyrektora Departamentu B. Striks

UCHWAŁA IV

KRAJOWEJ NARADY BUDOWNICTWA

Uczestnicy IV Krajowej Narady Budownictwa odbytej w dniu 5 i 6 kwietnia 1952 r. w Warszawie — racjonalizatorzy, przodownicy pracy, robotnicy, przedstawiciele terenowych i centralnych ogniw związkowych, przedstawiciele Ministerstw obu resortów budownictwa, centralnych zarządów, przedsiębiorstw i budów, majstrowie, technicy i inżynierowie — po dokonaniu analizy realizacji uchwał III Krajowej Narady z kwietnia 1951 r. i wszechstronnej dyskusji nad odpowiedzialnymi zadaniami budownictwa w przełomowym roku Wielkiego Planu Budownictwa Podstaw Socjalizmu w Polsce — Planu 6 letniego, stwierdzają, że:

Wobec awanturnicznych planów bloku imperialistycznego ze Stanami Zjednoczonymi na czele i istniejącej groźby wywołania nowej pożogi wojennej oraz groźby zniszczenia dorobku kulturalnego i materialnego ludzkości, sprawa utrzymania pokoju i powstrzymania ludobójczej ręki od dokonania nowych zbrodni przeciwko masom pracującym świata, łączy się nierozdzielnie z walką o zwycięską, przedterminową realizację planu 6 letniego, z walką o wzmocnienie obozu postępu i pokoju, któremu przewodzi kraj socjalizmu — Związek Radziecki.

Związek Radziecki okazuje nam szczerą, braterską pomoc rzeczową i możliwość korzystania z doświadczeń, bez których nie byłibyśmy w stanie uzyskać takich sukcesów.

Świadomość, że w walce jesteśmy złączeni uczuciami braterskiego sojuszu ze Związkiem Radzieckim, krajami demokracji ludowej i światowym ruchem obrońców pokoju, wzmacnia jedność naszego narodu, dodaje sił w codziennej naszej pracy.

Walka o pokój, o Plan 6 letni — to patriotyczny obowiązek każdego Polaka.

Świadomość, że tylko wielką i ofiarną pracą można wybudować lepsze i szczęśliwsze życie z najwyższą radością witamy projekt nowej konstytucji, który zapewni wspaniałą rolę Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dla uzyskania pozytywnych rezultatów na odcinku realizacji planów gospodarczych roku 1952 koncentrujemy swe wysiłki na 4-ch węzłowych kierunkach naszej pracy — na:

- 1) wykonaniu zadań i dotrzymaniu zaplanowanych terminów,
  - 2) obniżeniu kosztów budowy,
  - 3) podnoszeniu jakości wykonawstwa,
  - 4) systematycznym polepszeniu warunków bytowych, socjalnych i kulturalno oświatowych szerokich rzesz pracowników budownictwa.
- W celu zabezpieczenia wykonania powyższego, postanawiamy:
- 1) wzmóc pracę polityczną wychowawczą wśród wszystkich pracowników budowlanych dla podniesienia świadomości zadań i celów naszego budownictwa, dla pogłębienia socjalistycznego stosunku do pracy i scejalistycznego stosunku do własności społecznej oraz do zaostrezenia czujności w walce z wroga działalnością.
  - 2) W dalszym ciągu rozwijać i pogłębiać współzawodnictwo o tytuł najlepszej budowy, najlepszej brygady i najlepszego w zawodzie:
    - a) na bazie tego współzawodnictwa wzorem radzieckich budowlanych szczególnie rozszerzać i upowszechniać współzawodnictwo metodą Szisziurowa Zawiałowa o obniżenie kosztów i uzyskiwanie maksymalnej oszczędności na każdej czynności i operacji w procesie budowlanym.
    - b) doceniając znaczenie operatywnych harmonogramów i planów odcinkowych jako podstawy niezbadnego warunku dla pomyślnego rozwoju współzawodnictwa, terminowego dostarczania i prawidłowego wypełniania kart zleceń roboczych, utrzymania sprawliwych zarobków, pracy najsluszniejszym systemem stałych brygad i nierozzerwalnych zespołów, spowodować by z dniem 1.VI.1952 r. na wszystkich budowach i zakładach pracy budownictwa brygady, grupy, zespoły załóg pracowały bieżąco na operatywnych harmonogramach, bądź planach odcinkowych. Personel inżynieryjno-techniczny przedsiębiorstw i budów obowiązany jest do terminowego sporządzania harmonogramów i planów odcinkowych dla załóg.
    - c) opracować plan wprowadzenia w 1952 r. zasad planowania tygodniowo-dobowego na kluczowych budowach plan wprowadzenia systemu dyspozytorskiego, począwszy od form najprostszycch do form najbardziej sprawnych.
    - d) wszystkie budowy objąć oddolnym planowaniem systemem miesięczno-tygodniowym, bądź miesięczno-dekadowym.
    - e) opracować normy zużycia materiałów na budowie w oparciu o prawidłowe zasady gospodarki socjalistycznej.
  - 3) Wobec większego wrcztu zadań w porównaniu do wzrostu usprzętowania robót szczególną opieką otoczyć rozwój współzawodnictwa na odcinku maksymalnego wykorzystania maszyn i sprzętu, wzorowej konserwacji, dbałości o ustawiczną gotowość do pracy oraz skrócenie czasu rzetelnie przeprowadzanych remontów.
  - 4) Zobowiązać administrację oraz wszystkie szczeble Związku Zawodowego do terminowego podsumowania raz na kwartał wyników współzawodnictwa na wszystkich budowach, opartego na uprzedniej co miesięcznej ocenie w grupach związkowych (produkcyjnych) przy współdziałaniu personelu techniczno-majsterskiego, ściśle przestrzegając, by wyróżnienia i nagrody były udzielane jedynie na podstawie tak przeprowadzonej oceny wyników współzawodnictwa. Nazwiska wyróżnionych, ich osiągnięcia, rodzaj wyróżnienia, bądź nagrody oraz krótka ocenę podawać do ogólnej wiadomości załóg.
  - 5) Ze względu na konieczność utrzymania i podniesienia jakości wykonywanych robót, wprowadzić z dniem 1.VI.52 r. i konsekwentnie realizować zasadę kontroli i odbioru pracy tak między fazowej jak i ostatecznej ze szczególnym uwzględnieniem jakości wykonania poszczególnych etapów i fragmentów robót, oraz rozwijając współzawodnictwo o jakość wykonywanych robót.
  - 6) W walce o obniżenie kosztów własnych, dla konsekwentnego notowania rezultatów zobowiązań podejmowanych przez załogi budowlane z zakresu walki z marnotrawstwem materiału i oszczędnego jego wykorzystywania, zobowiązać:
    - a) wszystkich majstrów do rejestrowania zużycia materiałów,
    - b) wszystkich magazynierów do prowadzenia kontroli wydawanych materiałów zarówno masowych jak i drobnych,
    - c) kierowników budów do podręcznego prowadzenia rejestru kosztów.
  - 7) Dla ożywienia ruchu racjonalizatorskiego, który przyczyni się do wykonania zadań postępu technicznego:
    - a) dopilnować utworzenia do dnia 15.V.1952 r. na wszystkich budowach brygad racjonalizatorskich, inżyniersko-robotniczych oraz spowodować dostarczenie im tematyki prac przez kierownictwa budów.
    - b) do 1.VI.52 r. sporządzić i nadal prowadzić bieżąco na szczeblu obu resortów rejestrację wszystkich usprawnień i pomysłów racjonalizatorskich w budownictwie, jak również pomysłów i usprawnień indywidualnych, celem wprowadzenia i dopilnowania stosowania ich na wszystkich budowach.
    - c) w oparciu o naukową metodę inż. Kowalewa zobowiązać Inst. Org. Mech. Bud., Inst. Tech. Bud., aby przy współudziale Pol. Zw. Inż. Techn. Bud. w okresie do 1.VI.1952 r. opracowano wzorową najbardziej wydajną metodę murowania systemem trójkowym i dwójkowym jako następstwo metody powszechnie stosowanej w praktyce i w nauce zawodu murarskiego.
  - 8) a) usprawnić zaopatrzenie w materiały, narzędzia i sprzęt oraz zabezpieczyć odpowiedni front robót celem osiągnięcia zaplanowanego podniesienia wydajności w budownictwie przemysłowym o 19,5% a w budownictwie miejskim o 19,4%.
  - b) uzyskać powiększenie przeciętnego zakordowania robót o dalsze 8% w budownictwie przemysłowym, a 3% w budownictwie miejskim.
  - 9) a) do końca roku bieżącego spowodować prowadzenie robót na podstawie projektów organizacji robót, opartego o zdobycze nauki i techniki, o doświadczenia załóg budowlanych na odcinku pomysłów, ulepszeń, racjonalizacji oraz nowych metod pracy, każdy projekt planu organizacji robót musi określać jednocześnie konieczne minimum wykonania robót metodami zespołowymi, co winno być ujęte w kosztorysie oraz oparte na Katalogu Norm i Cen Jednostkowych.
  - b) organizować wspólne narady wykonawców z projektantami przy udziale majstrów, przodujących robotników i kierowników budów w celu uniknięcia strat spowodowanych niekompletną, opóźnioną oraz nieskfrontowaną z wykonawstwem dokumentacją techniczną.
- 10) Dla wyrugowania niedociągnięć ub. roku w zakresie zatrudnienia oraz szkolenia kobiet i młodzieży zobowiązać administrację, Rady Zakładowe oraz Zarządy Okręgowe do analizowania planów szkolenia i dcszkalania pod kątem udziału młodzieży i kobiet.
  - 11) W trosce o bezpieczeństwo naszego socjalistycznego mienia, podnosząc poziom uświadomienia politycznego najszerszych rzesz budowlanych wzmóc czujność, aby uniemożliwić działalność wrogich elementów na odcinku naszej pracy.

Zwiększyć opiekę nad załogami w zakresie poprawy warunków bytowych, socjalnych i kulturalnych.

W szczególności otoczyć specjalną opieką młodzież i kobiety pracujące na budowach oraz pracowników zamieszkujących kwatery i hotele robotnicze.
  - 12) W oparciu o uchwałę Rządu z dnia 16.II.52 r. jeszcze mocniej zacieśnić współpracę między Związkiem a administracją na wszystkich szczeblach i na wszystkich odcinkach walki o wykonanie planów gospodarczych i poprawę warunków bytowych, socjalnych i kulturalno-oświatowych. Zobowiązać wszystkie organa Związku, oraz administracji do stałej kontroli i wcielania w życie uchwał Narady. Uchwały IV Krajowej Narady Budownictwa wzmogą nasz wysiłek w walce o wielostronny rozwój sił wytwórczych i przyczynią się do wyrugowania wroga klasowego i jego popleczników, staną się czynnikiem mobilizującym do wykonania odpowiedzialnych zadań 3-go roku planu 6-letniego. Zwycięska realizacja uchwał wpłynie na podniesienie dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego szerokich mas pracujących, wzmocni obronność naszego kraju, niezłomnego ognia Wielkiego Obozu Postępu Pokoju i Socjalizmu.

KOMUNIKAT I

W Monitorze Polskim ogłoszono:

W Nr A-30 z 15.IV.52 poz. 441 uchwałę Nr 249 Rady Ministrów z 29.III.52 w sprawie zmiany tymczasowej organizacji Ministerstwa Handlu Wewnętrznego;

poz. 447 zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z 26.III.52 w sprawie rozszerzenia obowiązku świadczenia usług transportowych na niektóre cele ogólnogospodarcze,

poz. 449 okólnik Nr 63 Prezesa Rady Ministrów z 27.III.52 w sprawie pracowników odpowiedzialnych za gospodarkę drukami i racjonalne zużywanie papieru.

W Nr A-31 z 17.IV.52 poz. 450 uchwałę Nr 198 z 22.III.52 Prezydium Rządu w sprawie udzielania samodzielnym pracownikom nauki zezwoleń na dodatkowe zajęcia w zakresie pełnego etatu;

poz. 453 zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. z 1.IV.52 zmieniające zarządzenie z 12.XII.51 w sprawie zasad ustalania kategorii zaszeregowania osobistego robotników w zakładach produkcyjnych;

poz. 454 okólnik Nr 77 Prezesa Rady Ministrów z 15.IV.52 w sprawie godzin rozpoczynania pracy na terenie m. st. Warszawy.

W Nr A-32 z 21.IV.52 poz. 466 zarządzenie Ministra Finansów z 20.III.52 w sprawie wejścia w życie przepisów o rejestracji i kontroli przestrzegania dyscypliny finansowej w zakresie etatów, stawek i funduszu płac;

poz. 470 zarządzenie Ministra Szkolnictwa Wyższego z 3.IV.52 w sprawie określenia specjalności w tytule inżyniera dla absolwentów b. Wyższego Kursu Melioracyjnego na wydziale Inżynierii Akademii Górniczej w Krakowie.

KOMUNIKAT II

Wydane zostały, a nie są ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa następujące akty normatywne:

Zarządzenie Ministra Nr 79

z 3.V.52 L. dz. D.I/3/2645/52 w sprawie wprowadzenia planowania tygodniowo-dobowego tytułem próby w Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego Nr 2 „BOR”.

Zarządzenie Ministra Nr 80

z 5.V.52 L. dz. DVI/1/591/52 w sprawie branżowego planu kont na r. 1952.

Zarządzenie Ministra Nr 81

z 3.V.52 L. dz. D.I/1/2682/52 w sprawie terminów zakończenia prac nad planami techniczno-ekonomicznymi przedsiębiorstw wykonawstwa budowlanego na r. 1952.

Zarządzenie Ministra Nr 82

z 30.IV.52 L. dz. D.V/3/618/52 w sprawie tymczasowego określenia terminów sporządzania faktur przejściowych (ogłoszone będzie w Monitorze Polskim).

Instrukcja Ministra Nr 6

z 29.IV.52 L. dz. GM/3/502/52 w sprawie szczegółowego zakresu działania wydziałów budownictwa w prezydiach rad narodowych (ogłoszona będzie w Monitorze Polskim).

Akty te rozesłane zostały w odbitkach sporządzonych na powielaczu.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Al. Stalina 26.

Warunki prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli, prenumerata roczna — 18 zł., półroczna — 10 zł. 50 gr. Cena pojedynczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu. Wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego V oddział miejski Warszawa Rachunek Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 378 — 412 — 18 część 21, dział 5, rozdział 24 § 3 wpływy z wydawnictw.—

Cena 2 zł. 35 gr.

Drukarnia Akcydensowa, W-wa, 4000. Zam. 1469 z dn. 14.V.52. Podpisano do druku 31.V.52. Druk. ukończono 4.VI.52. Obj. 1³/₄ ark. druk. Pap. druk. sat. kl. VII, A1/60 g. 3-B-18993.

ODBIORCA:

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.